

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
ELEANOR SHARPSTON
της 15ης Οκτωβρίου 2009¹

Περιεχόμενα

I	— Εισαγωγή	I - 6060
II	— Το νομικό πλαίσιο	I - 6061
	A — Οι ασκούσες επιρροή διατάξεις των Συνθηκών και των λοιπών διεθνών κειμένων	I - 6061
	B — Το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο	I - 6063
	1. Ο κανονισμός (ΕΚ) 45/2001	I - 6063
	2. Η κοινοτική νομοθεσία σχετικά με το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα	I - 6067
III	— Το ιστορικό της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαφοράς	I - 6070
IV	— Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναίρεσιβαλλομένη απόφαση	I - 6073
V	— Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και τα αιτήματα των διαδίκων στην αναίρετι- κή δίκη	I - 6076
VI	— Σύνοψη των θέσεων των διαδίκων και των παρεμβαίνόντων	I - 6077
	A — Η αίτηση αναίρεσεως	I - 6077
	B — Οι παρατηρήσεις που υπέβαλαν η Bavarian Lager και οι παρεμβαίνοντες	I - 6078
VII	— Η ανάλυση της αιτήσεως αναίρεσεως	I - 6081
	A — Η λύση που προτείνεται για τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο αναίρεσεως	I - 6081

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ κατά BAVARIAN LAGER

1. Συγκριτική ανάλυση των δύο επίμαχων κανονισμών	I - 6081
α) Οι προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 45/2001	I - 6085
β) Η νομολογία του Δικαστηρίου	I - 6087
γ) Οι λοιπές ενστάσεις	I - 6091
2. Οι συνέπειες της επιτευχθείσας κατά τον τρόπο αυτόν συμφιλίωσης των δύο κανονισμών	I - 6095
α) Εξέταση του προβλήματος υπό γενικότερο πρίσμα	I - 6097
β) Συνέπειες	I - 6099
γ) Η ορθή ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001	I - 6100
δ) Ο τρόπος λειτουργίας (modus operandi) της ερμηνείας αυτής υπό το πρίσμα τριών παραδειγμάτων	I - 6101
3. Συμπέρασμα	I - 6103
B — Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως	I - 6105
Γ — Η εναλλακτική λύση για τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως	I - 6107
VIII— Επί των δικαστικών εξόδων	I - 6110
IX — Πρόταση	I - 6111

I — Εισαγωγή

1. Μια δημοκρατική κοινωνία που στηρίζεται στις αρχές του κράτους δικαίου έχει θεμελιώδες συμφέρον τόσο να παράσχει πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα σε όσο το δυνατόν ευρύτερη έκταση όσο και να διασφαλίσει την προστασία του ιδιωτικού βίου και της ακεραιότητας των προσώπων που την αποτελούν. Επομένως, η έννομη τάξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει την πρόσβαση στα δημόσια έγγραφα και την προστασία του ιδιωτικού βίου ως θεμελιώδη δικαιώματα.

2. Η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως αφορά σαφώς το πρόβλημα της σχέσεως μεταξύ των δύο αυτών δικαιωμάτων. Υπάρχει, στο *modus operandi* των διατάξεων του παραγωγού δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εγγενής ουσιαστική σύγκρουση μεταξύ των κανονισμών σχετικά, αφενός, με την πρόσβαση στα έγγραφα και, αφετέρου, με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα; Ή είναι δυνατόν να εφαρμοστούν οι δύο αυτοί κανονισμοί κατά τρόπο αρμονικό και, σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, πώς ακριβώς θα επιτευχθεί το αποτέλεσμα αυτό;

3. Διατυπωμένο υπό τους όρους αυτούς, το πρόβλημα ομοιάζει πολύ με το παράδοξο που διατύπωσε ο Isaac Asimov όταν ρώτησε «Τι θα συνέβαινε εάν μια ακαταμάχητη δύναμη

συναντούσε ένα αμετακίνητο σώμα;»². Αν αντικαστασταθούν οι όροι «ακαταμάχητη δύναμη» με τους όρους «δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα» και «αμετακίνητο σώμα» με τους όρους «δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» θα έχουμε μια εικόνα λίαν αντιπροσωπευτική της εγγενούς περιπλοκότητας της αιτήσεως αναιρέσεως που η Επιτροπή άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου³.

4. Αλλά το πλέον παράδοξο δεν είναι ότι ζητήματα παρεμφερή προς αυτά που ανακύπτουν σε άλλες επιστήμες μπορούν να τεθούν και στη νομική επιστήμη, αλλά μάλλον ότι, όπως θα καταδειχθεί κατωτέρω, η απάντηση φαίνεται να εμπνέεται από αυτήν του Asimov. Πράγματι, αφού ανέλυσε τις έννοιες της «ακαταμάχητης δύναμης» και του «αμετακίνητου σώματος», ο επιστήμων φρονεί κατ' ουσίαν ότι δεν μπορεί να υπάρξει σύμπαν που παρουσιάζει τέτοιες εγγενείς αντιφάσεις. Επομένως, το ζήτημα στερείται σημασίας και δεν θα πρέπει να δοθεί απάντηση συναφώς. Η λύση που προτείνω στο Δικαστήριο στην υπό κρίση υπόθεση στηρίζεται επίσης στην ανάγκη να ορισθούν αντικειμενικώς οι νομικές έννοιες που περιβάλλουν τα δικαιώματα τα οποία φέρονται ως συγκρουόμενα. Σε τελική ανάλυση, η σύγκρουση θα αποδειχθεί περισσότερο επιφανειακή παρά πραγματική.

2 — Asimov, I., *Cien preguntas básicas sobre la ciencia*, 28η έκδ., μετάφραση Miguel Paredes Larrucea, Alianza Editoriales, Μαδρίτη, 2008, σ. 25 έως 27.

3 — Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε από το Πρωτοδικείο στις 8 Νοεμβρίου 2007, T-194/04, Bavarian Lager κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. II-4523).

II — Το νομικό πλαίσιο

A — Οι ασκούσες επιρροή διατάξεις των Συνθηκών και των λοιπών διεθνών κειμένων

5. Δεδομένου ότι η διαφορά μεταξύ της Επιτροπής και της Bavarian Lager αφορά δύο θεμελιώδη δικαιώματα των πολιτών, πρέπει να παρατεθεί το άρθρο 6 της Συνθήκης ΕΚ, το οποίο ορίζει τα εξής:

«1. Η Ένωση βασίζεται στις αρχές της ελευθερίας, της δημοκρατίας, του σεβασμού των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών και του κράτους δικαίου, αρχές οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη. 2.

2. Η Ένωση σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα, όπως κατοχυρώνονται με την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών [ΕΣΔΑ]⁴ [...], και όπως προκύπτουν από τις κοινές συνταγματικές παραδόσεις των κρατών μελών, ως γενικές αρχές του κοινοτικού δικαίου.

[...]

4 — Που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950.

6. Όσον αφορά τον σεβασμό της ιδιωτικής ζωής, το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ ορίζει:

«1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του.

2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον διά την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημερίαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων, την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων.»

7. Για να συμπληρώσει το άρθρο αυτό, το Συμβούλιο της Ευρώπης υιοθέτησε, στις 28 Ιανουαρίου 1981, τη σύμβαση περί προστασίας των προσώπων έναντι της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (στο εξής: σύμβαση 108), την οποία η Επιτροπή παρέθεσε στην αίτηση αναιρέσεως που άσκησε, αναφέροντας ότι είχε επηρεάσει το κοινοτικό δίκαιο στον τομέα αυτόν. Νομίζω ότι πρέπει να υπογραμμιστεί εν προκειμένω η δεύτερη αιτιολογική σκέψη της συμβάσεως αυτής, κατά την οποία «[...] είναι ευκαίριο να επεκταθεί η προστασία των δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών εκάστου, ιδίως το δικαίωμα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής, λαμβανομένης υπόψη της εντατικοποιήσεως της διασυνοριακής κυκλοφορίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποτελούν το αντικείμενο αυτοματοποιημένων επεξεργασιών».

8. Το άρθρο 1 της συμβάσεως 108 περιγράφει το αντικείμενο και τον σκοπό της συμβάσεως αυτής ως εξής:

«Σκοπός της εν λόγω συμβάσεως είναι η διασφάλιση [...], σε κάθε φυσικό πρόσωπο, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια ή την κατοικία του, του σεβασμού των δικαιωμάτων του και των θεμελιωδών ελευθεριών του και ιδίως του δικαιώματός του στην ιδιωτική ζωή, έναντι της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.»

9. Στο πλαίσιο της Συνθήκης ΕΚ, το δικαίωμα προστασίας στα έγγραφα των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας περιελήφθη, μετά τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, στο άρθρο 255 ΕΚ, το οποίο ορίζει τα εξής:

«1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής, με την επιφύλαξη των αρχών και των προϋποθέσεων που θα καθοριστούν σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3.

[...]

10. Αντιθέτως, όσον αφορά το δικαίωμα προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το άρθρο 286, παράγραφος 1, ΕΚ

ορίζει ότι οι κοινοτικές πράξεις για την προστασία του ατόμου όσον αφορά την επεξεργασία και την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εφαρμόζονται στα όργανα και οργανισμούς⁵.

11. Ο Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης)⁶ αναγνωρίζει τόσο την πρωταρχική σημασία της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όσο και την προστασία του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα. Το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, έχει ως εξής:

«1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν.

2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από τον νόμο. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στα συλλεγόμενα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωσή τους.»

5 — Άρθρο που επίσης εισήχθη με τη Συνθήκη του Άμστερνταμ, που ισχύει από 1ης Μαΐου 1999.

6 — Που διακηρύχθηκε στις 7 Δεκεμβρίου 2000 στη Νίκαια (ΕΕ C 364, σ. 1) όπως υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στις 29 Νοεμβρίου 2007, αφού αποσύρθηκαν οι παραπομπές στο ατυχήσαν Ευρωπαϊκό Σύνταγμα (ΕΕ C 303 της 14ης Δεκεμβρίου 2007, σ. 1).

12. Το άρθρο 42 του Χάρτη ρυθμίζει την πρόσβαση στα έγγραφα ως εξής:

«Κάθε πολίτης της Ένωσης ή κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.»

13. Επιπλέον, πρέπει να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι το άρθρο 7 του Χάρτη, με τον τίτλο «Σεβασμός της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής», αναπαράγει εν μέρει το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, ορίζοντας τα εξής:

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στον σεβασμό της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και των επικοινωνιών του.»

14. Τέλος, η δήλωση 17, που προσαρτήθηκε στην τελική πράξη της Συνθήκης του Μάαστριχτ, όρισε ότι η διαφάνεια της διαδικασίας λήψης αποφάσεων αποτελεί ενίσχυση του δημοκρατικού χαρακτήρα των θεσμικών οργάνων και της εμπιστοσύνης του κοινού προς τη Διοίκηση. Καλούσε την Επιτροπή να προτείνει μέτρα προς βελτίωση της προσβάσεως του κοινού στα στοιχεία που βρίσκονται στην κατοχή των κοινοτικών θεσμικών οργάνων.

B — Το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο

1. Ο κανονισμός (ΕΚ) 45/2001⁷

15. Θεσπισθείς βάσει του προπαρατεθέντος άρθρου 286 ΕΚ, ο εν λόγω κανονισμός συνιστά το κύριο μέσον προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν υπόκειται σε οποιαδήποτε επεξεργασία εκ μέρους των κοινοτικών θεσμικών οργάνων. Αποτελεί, μαζί με τις οδηγίες 95/46/ΕΚ⁸ και 97/66/ΕΚ⁹, τμήμα ενός συνόλου νομοθετικών μέτρων που συνιστούν το κοινοτικό κεκτημένο στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

16. Στο πλαίσιο της παρούσας διαφοράς, είναι σκόπιμο να υπογραμμιστούν ορισμένα αποσπάσματα από την αιτιολογική έκθεση του ως άνω κανονισμού. Πράγματι, στην όγδοη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται ότι «[ο]ι αρχές της προστασίας των δεδομένων θα πρέπει να ισχύουν για όλες τις πληροφορίες που αφορούν ένα πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί».

7 — Κανονισμός (ΕΚ) 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ 2001, L 8, σ. 1, στο εξής: κανονισμός 45/2001).

8 — Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281, σ. 31).

9 — Οδηγία 97/66/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, περί επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στον τηλεπικοινωνιακό τομέα (ΕΕ 1998, L 24, σ. 1).

17. Άλλωστε, η δέκατη τέταρτη αιτιολογική σκέψη ορίζει ότι οι κοινοτικές διατάξεις θα πρέπει να ισχύουν «[...] για κάθε είδους επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα την οποία διενεργούν όλα τα όργανα και όλοι οι οργανισμοί της Κοινότητας, στο μέτρο που η επεξεργασία αυτή εκτελείται για την άσκηση δραστηριοτήτων που εμπίπτουν, εν όλω ή εν μέρει, στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου».

18. Στη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη αναφέρεται, στη συνέχεια, ρητώς και κατηγορηματικώς ότι «[...] η πρόσβαση στα έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των όρων πρόσβασης στα έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, διέπεται από τις ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί δυνάμει του άρθρου 255 [...] ΕΚ, το πεδίο εφαρμογής του οποίου εκτείνεται στους τίτλους V και VI της Συνθήκης [ΕΕ]».

19. Τέλος, η εικοστή δεύτερη αιτιολογική σκέψη ορίζει ότι «[...] τα δικαιώματα που παρέχονται στο υποκείμενο των δεδομένων και η άσκηση των δικαιωμάτων αυτών δεν θα πρέπει να θίγουν τις υποχρεώσεις που επιβάλλονται στον υπεύθυνο της επεξεργασίας».

20. Το κύριο αντικείμενο του κανονισμού 45/2001 ορίζεται στο άρθρο 1, παράγραφος 1, αυτού ως εξής:

«1. Τα όργανα και οι οργανισμοί που συνιστώνται από τις Συνθήκες για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή βάσει αυτών, στο εξής αποκαλούμενα “όργανα και οργανισμοί της Κοινότητας”, εξασφαλίζουν, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών

των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής τους ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και δεν περιορίζουν ούτε απαγορεύουν την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα [...]»

Η διάταξη αυτή δίδει, επομένως, έμφαση στην τήρηση του νομικού πλαισίου που υιοθετήθηκε κατ’ εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

21. Στο άρθρο 2 διατυπώνονται πλείονες ορισμοί¹⁰, μεταξύ των οποίων αξίζει να επισημανθούν οι ακόλουθοι:

«α) “δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”: κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί [...]· ως πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί λογίζεται το πρόσωπο εκείνο που μπορεί να προσδιοριστεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική·

β) “επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” [...]: κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιούνται με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η [...] ανακοίνωση με διαβίβαση, η διάδοση και κάθε άλλη μορφή διάθεσης, [...]·

10 — Βλ. επίσης άρθρο 2 («Ορισμοί») της συμβάσεως 108.

γ) “αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” [...]: κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια, είτε το σύνολο αυτό είναι συγκεντρωμένο είτε αποκεντρωμένο είτε κατανεμημένο σε λειτουργική ή γεωγραφική βάση.

[...]

22. Το άρθρο 3, παράγραφοι 1 και 2, αφορά το πεδίο εφαρμογής¹¹ του κανονισμού 45/2001 και ορίζει τα εξής:

«1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από όλα τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας, εφόσον η επεξεργασία αυτή πραγματοποιείται στα πλαίσια της άσκησης δραστηριοτήτων που εμπύπτουν, εν όλω ή εν μέρει, στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου.

2. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στην, εν όλω ή εν μέρει, αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο».

23. Όσον αφορά την ποιότητα των δεδομένων, το άρθρο 4 ορίζει, κατ’ ουσίαν, ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να

υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία· να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς, και η περαιτέρω επεξεργασία τους να συμβιβάζεται με τους σκοπούς αυτούς¹².

24. Με τη θέσπιση των αρχών που διέπουν τη διαχείριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα κοινοτικά όργανα, το άρθρο 5 τονίζει την ανάγκη να είναι θεμιτή η επεξεργασία, οπότε η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται μόνον εφόσον:

«α) είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος προς χάριν του δημόσιου συμφέροντος [...], ή

β) είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση νόμιμης υποχρέωσης την οποία υπέχει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας, ή

[...]

δ) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει την αναμφισβήτητη συγκατάθεσή του

[...]

11 — Βλ., επίσης, άρθρο 3 («Πεδίο εφαρμογής») της συμβάσεως 108.

12 — Πρέπει να παραβληθεί προς το άρθρο 5 («Ποιότητα των δεδομένων») της συμβάσεως 108.

25. Η ρύθμιση σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς αποδέκτες άλλους, εκτός από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας, οι οποίοι υπάγονται στην οδηγία 95/46/ΕΚ, περιλαμβάνεται, με την επιφύλαξη των άρθρων 4, 5, 6 και 10, στο άρθρο 8 του κανονισμού 45/2001, το οποίο περιορίζει τη διαβίβαση αυτή στις περιπτώσεις κατά τις οποίες:

«[...]

- α) ο αποδέκτης αποδεικνύει την αναγκαιότητα των δεδομένων για την εκπλήρωση καθήκοντος προς χάριν του δημόσιου συμφέροντος ή την εκπλήρωση καθήκοντος που ανάγεται στην άσκηση δημόσιας εξουσίας, ή
- β) ο αποδέκτης αποδεικνύει την αναγκαιότητα της διαβίβασης των δεδομένων και δεν υφίστανται λόγοι να υποθεθεί ότι η διαβίβαση αυτή μπορεί να θίξει τα νόμιμα συμφέροντα του υποκειμένου των δεδομένων.»

26. Το άρθρο 18 διατυπώνει, αντιθέτως, το δικαίωμα αντίταξης του ενδιαφερομένου¹³, επιβάλλεται δε να τονισθούν οι ακόλουθες διατάξεις:

«Το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα:

- α) να αντιτάσσεται ανά πάσα στιγμή, για επιτακτικούς και νόμιμους λόγους σχετικούς με την προσωπική του κατάσταση, στην επεξεργασία δεδομένων που το αφορούν, με εξαίρεση τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 5, στοιχεία β', γ' και δ'. Σε περίπτωση αιτιολογημένης αντίταξης, η εν λόγω επεξεργασία δεν επιτρέπεται πλέον να αφορά τα εν λόγω δεδομένα,

[...]»

27. Τέλος, όπως εκτίθεται ρητώς στο άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 45/2001, η προαναφερθείσα οδηγία 95/46/ΕΚ παρουσιάζει ερμηνευτικό ενδιαφέρον στον τομέα αυτόν. Επιβάλλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να διασφαλίζουν την προστασία των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων και ιδίως του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικής ζωής, στο πλαίσιο της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσωπικών δεδομένων εντός της Κοινότητας.

13 — Βλ., όσον αφορά τα δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το άρθρο 8 («Προσωπική εγγύηση για το υποκείμενο των δεδομένων») της συμβάσεως 108, το οποίο δεν προβλέπει ρητώς το δικαίωμα αντίταξης.

2. Η κοινοτική νομοθεσία σχετικά με το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα

28. Ο κώδικας συμπεριφοράς σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου και της Επιτροπής¹⁴ (στο εξής: κώδικας συμπεριφοράς) περιείχε ορισμένους κανόνες για την πρόληψη συγκρούσεων μεταξύ της προσβάσεως στα έγγραφα και της προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Ειδικότερα, όριζε, υπό τον τίτλο «Καθεστώς των εξαιρέσεων», τα εξής:

«Τα κοινοτικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σε κάθε έγγραφο του οποίου η κοινολόγηση είναι δυνατόν να αποβεί σε βάρος:

- της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος (δημόσια ασφάλεια, διεθνείς σχέσεις, νομισματική σταθερότητα, δικαστικές διαδικασίες, επιθεωρήσεις και έρευνες),
- της προστασίας του ατόμου και της ιδιωτικής ζωής,

[...]

14 — ΕΕ 1993, L 340, σ. 43, που θεσπίστηκε τυπικά όσον αφορά το Συμβούλιο με την απόφαση 90/731/ΕΚ του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Συμβουλίου (ΕΕ L 340, σ. 43) και τροποποιήθηκε για τελευταία φορά με την απόφαση 2000/527/ΕΚ (ΕΕ L 212, σ. 9): θεσπίστηκε από την Επιτροπή με την απόφαση 94/90/ΕΚΑΧ, ΕΚ, Ευρατόμ: απόφαση της Επιτροπής της 8ης Φεβρουαρίου 1994 σχετικά με την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα της Επιτροπής (ΕΕ L 46, σ. 58), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 96/567/Ευρατόμ, ΕΚΑΧ, ΕΚ της 19ης Σεπτεμβρίου 1996 (ΕΕ L 247, σ. 45).

29. Ο κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα ορισμένων κοινοτικών οργάνων¹⁵, εκδόθηκε τον Μάιο του 2001. Ισχύει από τις 3 Δεκεμβρίου 2001 και θεσπίζει τις αρχές, τις προϋποθέσεις και τα όρια του δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα ορισμένων κοινοτικών οργάνων το οποίο προβλέπεται στο άρθρο 255 ΕΚ.

30. Η απόφαση 2001/937/ΕΚ, ΕΚΑΧ, Ευρατόμ¹⁶ κατήγγησε την απόφαση 94/90 και προσέθεσε τις εκτελεστικές διατάξεις του κανονισμού 1049/2001 υπό μορφή παραρτήματος του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής¹⁷. Με τον τρόπο αυτόν, η Επιτροπή ενσωμάτωσε στη διοικητική πρακτική της τις κατευθυντήριες γραμμές του κανονισμού 1049/2001.

31. Οι τρεις πρώτες αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 1049/2001 παραπέμπουν στις αρχές του ανοίγματος και της διαφάνειας, που απορρέουν άμεσα από το άρθρο 1 της Συνθήκης ΕΕ, του οποίου ο σκοπός είναι να λαμβάνονται οι αποφάσεις όσον το δυνατόν εγγύτερα στους πολίτες και να εξασφαλισθεί η όσο το δυνατόν μεγαλύτερη συμμετοχή τους στη διαδικασία αυτή κατά τον πλέον ανοικτό τρόπο. Επιδιώκεται, με τον τρόπο αυτόν, να επιτευχθεί μεγαλύτερη νομιμοποίηση, αποτελεσματικότητα και υπευθυνότητα εκ μέρους της Διοικήσεως έναντι των πολιτών, με την ενίσχυση των αρχών της δημοκρατίας

15 — Κανονισμός (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43, στο εξής: κανονισμός 1049/2001). Τον χρόνο που σας παρουσιάω τις προτάσεις αυτές, συζητείται πολύ η ανάγκη τροποποιήσεως του κανονισμού 1049/2001 και, στην περίπτωση αυτή, του τρόπου εφαρμογής της μεταρρύθμισης. Στο πλαίσιο της εξετάσεως της υποθέσεως αυτής, άφησα σκοπίμως τις συζητήσεις αυτές, όπως ακριβώς και το Δικαστήριο οφείλει να πράξει.

16 — Απόφαση της Επιτροπής, της 5ης Δεκεμβρίου 2001, για την τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού της (ΕΕ L 345, σ. 94).

17 — Άρθρο 1 της αποφάσεως 2001/937.

και του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που θεσπίζονται στο άρθρο 6 ΕΕ καθώς και στον Χάρτη. Ο κανονισμός συνιστά, επομένως, συγκεκριασμό των πρωτοβουλιών που υιοθετήθηκαν προηγουμένως από τα θεσμικά όργανα για να αυξηθεί η διαφάνεια της διαδικασίας λήψεως αποφάσεων.

32. Οι αιτιολογικές σκέψεις 4 και 11 του κανονισμού 1049/2001 ορίζουν τα εξής:

«4) Ο παρών κανονισμός αποσκοπεί να προσδώσει όσο το δυνατόν πληρέστερη πρακτική ισχύ στο δικαίωμα της πρόσβασης του κοινού στα έγγραφα και να θεσπίσει τις γενικές αρχές και τα όρια της πρόσβασης αυτής σύμφωνα με το άρθρο 255, παράγραφος 2, [...] ΕΚ.

[...]

11) Καταρχήν, θα πρέπει να δοθεί στο κοινό πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα των θεσμικών οργάνων. Εντούτοις, ορισμένα δημόσια και ιδιωτικά συμφέροντα θα πρέπει να προστατεύονται μέσω εξαιρέσεων. Θα πρέπει να επιτραπεί στα θεσμικά όργανα να προστατεύουν τις εσωτερικές γνωμοδοτήσεις και διαβουλεύσεις τους όταν κρίνεται απαραίτητο να προστατευθεί η δυνατότητα λειτουργίας τους. Για τον καθορισμό των εξαιρέσεων, τα θεσμικά όργανα θα πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις αρχές της κοινοτικής νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων σε όλους τους τομείς δραστηριοτήτων της Ένωσης.»

33. Υπό τον τίτλο «Σκοπός», το άρθρο 1 του κανονισμού 1049/2001 ορίζει τα εξής:

«Σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι:

α) να καθορίσει τις αρχές, τους όρους και τους περιορισμούς, για λόγους δημοσίου ή ιδιωτικού συμφέροντος, που διέπουν το δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα [...], όπως προβλέπεται στο άρθρο 255 της Συνθήκης ΕΚ, ώστε να εξασφαλίζεται όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα,

β) να θεσπίσει κανόνες διασφαλίζοντας την ευχερέστερη δυνατή άσκηση του εν λόγω δικαιώματος, και

γ) να προωθήσει ορθή διοικητική πρακτική ως προς την πρόσβαση στα έγγραφα.»

34. Εξάλλου, το άρθρο 2, υπό τον τίτλο «Δικαιούχοι και πεδίο εφαρμογής», ορίζει κατ' ουσίαν τα εξής:

«1. Κάθε πολίτης της Ένωσης και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος έχει δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα των θεσμικών οργάνων, υπό την επιφύλαξη των αρχών, όρων και περιορισμών που καθορίζονται στον παρόντα κανονισμό.»

2. Τα θεσμικά όργανα μπορούν [...] να παραχωρήσουν πρόσβαση στα έγγραφα σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που δεν κατοικεί ή δεν έχει την έδρα του σε ένα κράτος μέλος. [...]

3. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε όλα τα έγγραφα εις χείρας θεσμικού οργάνου, δηλαδή [...] σε όλους τους τομείς δραστηριότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης.»

35. Το άρθρο 3 περιλαμβάνει κάποιους ορισμούς για την εφαρμογή του κανονισμού 1049/2001, από τους οποίους είναι χρήσιμο να επισημανθεί ο ακόλουθος:

«Για τον σκοπό του παρόντος κανονισμού, νοείται ως:

α) “έγγραφο”: οποιοδήποτε περιεχόμενο ανεξάρτητα από το χρησιμοποιηθέν υπόθεμα (γραμμένο σε χαρτί ή αποθηκευμένο υπό ηλεκτρονική μορφή, ή με ηχητική, οπτική ή οπτικοακουστική εγγραφή) που αφορά τις πολιτικές, τις δράσεις και τις αποφάσεις αρμοδιότητας του θεσμικού οργάνου.

[...]»

36. Το άρθρο 4 του κανονισμού 1049/2001, σχετικά με τις εξαιρέσεις από το δικαίωμα πρόσβασης, ορίζει τα εξής:

«1. Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σε ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

β) της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας του ατόμου, ιδίως σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων.

2. Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σ' ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

[...]

— του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου,

εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

3. Προκειμένου περί εγγράφου που συντάχθηκε από ένα θεσμικό όργανο για εσωτερική χρήση [...] και το οποίο σχετίζεται με θέμα επί του οποίου δεν έχει αποφασίσει, το εν λόγω θεσμικό όργανο αρνείται την πρόσβαση εάν η γνωστοποίηση του εγγράφου θα έθιγε σοβαρά την οικεία διαδικασία λήψης αποφάσεων, εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.

[...]

6. Εάν μόνον μέρη του ζητουμένου εγγράφου καλύπτονται από οιαδήποτε εξαίρεση, τα υπόλοιπα μέρη του εγγράφου δίδονται στη δημοσιότητα.

[...]»

37. Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001, ο αιτών δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτησή του¹⁸.

III — Το ιστορικό της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαφοράς

38. Η εταιρία Bavarian Lager ιδρύθηκε το 1992 με σκοπό την εισαγωγή γερμανικού

18 — Το άρθρο που αποτέλεσε προάγγελο της διατάξεως αυτής, στην απόφαση 94/40, ομοίως δεν απαιτούσε αιτιολογία για την αίτηση προσβάσεως σε δημόσια έγγραφα που απευθυνόταν στην Επιτροπή. Απαιτούσε απλώς γραπτή αίτηση και τις αναγκαίες διευκρινίσεις για τον εντοπισμό του ζητουμένου εγγράφου. Βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Ιουνίου 1998, T-174/95, Svenska Journalistförbundet κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1998, σ. II-2289, σκέψη 65).

ζύθου στα ποτοπωλεία του Ηνωμένου Βασιλείου που βρίσκονται κυρίως στη Βόρεια Αγγλία. Η διάθεση του προϊόντος της δεν κατέστη ωστόσο δυνατή, στο μέτρο που πολλοί από τους εκμεταλλευόμενους ποτοπωλεία στο Ηνωμένο Βασίλειο επιχειρηματίες δεσμεύονται με συμβάσεις αποκλειστικής αγοράς που τους υποχρεώνουν να προμηθεύονται μύρα από συγκεκριμένα ζυθοποιεία.

39. Σύμφωνα με τη βρετανική κανονιστική πράξη για την προμήθεια ζύθου¹⁹, τα βρετανικά ζυθοποιεία που κατέχουν δικαιώματα σε περισσότερα από 2 000 ποτοπωλεία οφείλουν να παρέχουν στους διαχειριστές των καταστημάτων αυτών τη δυνατότητα να αγοράζουν ζύθο προερχόμενο από άλλο ζυθοποιείο, υπό την προβλεπόμενη στο άρθρο 7, παράγραφος 2, στοιχείο α, της εν λόγω κανονιστικής πράξεως προϋπόθεση ότι έχει συσκευασθεί σε βαρέλι και ότι η περιεκτικότητά του σε οινόπνευμα υπερβαίνει το 1,2 %. Η κανονιστική αυτή πράξη είναι γνωστή ως «Guest Beer Provision» (στο εξής: GBP).

40. Πάντως, τα είδη ζύθου που παράγονται εκτός του Ηνωμένου Βασιλείου πωλούνταν, στην πλειονότητά τους, σε φιάλες. Επομένως, δεν μπορούσαν να θεωρηθούν ως «ζύθος που έχει συσκευασθεί σε βαρέλι», κατά την έννοια της GBP, και, κατά συνέπεια, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της εν λόγω κανονιστικής πράξεως. Κρίνοντας ότι η GBP συνιστούσε μέτρο ισοδυνάμου αποτελέσματος προς περιορισμό των εισαγωγών και, ως εκ τούτου, ότι είναι ασύμβατη με το άρθρο 28 ΕΚ, η Bavarian Lager κατέθεσε καταγγελία ενώπιον της Επιτροπής τον Απρίλιο του 1993²⁰.

19 — Supply of Beer (Tied Estate) Order 1989 SI 1989/2390.

20 — Καταγγελία που καταχωρίστηκε με τον αριθμό P/93/4490/UK.

41. Στο πλαίσιο της διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως κατά του Ηνωμένου Βασιλείου που κινήθηκε τον Απρίλιο του 1995 σύμφωνα με το άρθρο 226 ΕΚ, η Επιτροπή έφθασε μέχρι του σημείου να εξαγγείλει την πρόθεσή της να απευθύνει αιτιολογημένη γνώμη στην κυβέρνηση της οικείας χώρας. Κατά τη διάρκεια της προ της ασκήσεως της προσφυγής προδικασίας, οι εκπρόσωποι της κοινοτικής και της βρετανικής Διοικήσεως, καθώς και εκπρόσωποι της συνομοσπονδίας ζυθοποιών της κοινής αγοράς (στο εξής: CBMC) μετείχαν σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε στις 11 Οκτωβρίου 1996 (στο εξής: η συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996). Η Bavarian Lager είχε ζητήσει να μετασχεί στη συνεδρίαση αυτή, αλλά η Επιτροπή απέρριψε την αίτησή της.

42. Αφού ενημερώθηκε από τις βρετανικές αρχές για την τροποποίηση της GBP κατά την οποία ο ζύθος που είχε συσκευαστεί σε φιάλη μπορούσε να μεταπωληθεί ως ζύθος διαφορετικής προελεύσεως όπως ακριβώς ο συσκευαζόμενος σε βαρέλι, η Επιτροπή πληροφόρησε την Bavarian Lager για την αναστολή της διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως. Μετά την έναρξη ισχύος, στις 22 Αυγούστου 1997, του τροποποιηθέντος κειμένου της GBP, η Επιτροπή έθεσε τη διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως στο αρχείο.

43. Στις 21 Μαρτίου 1997, η Bavarian Lager ζήτησε με τηλεομοιοτυπία από την Επιτροπή, σύμφωνα με τον κώδικα συμπεριφοράς, να της αποστείλει αντίγραφο της αιτιολογημένης γνώμης (η οποία ουδέποτε απεστάλη στην Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου). Η αίτηση αυτή και όσες ακολούθησαν απορρίφθηκαν. Η μεταγενέστερη προσφυγή ακυρώσεως που ασκήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου κατά της αποφάσεως αρνήσεως ομοίως απορρίφθηκε, καθόσον το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού, που συνίστατο στην παροχή στο κράτος

μέλος της δυνατότητας εκούσιας συμμορφώσεως προς τις επιταγές της Συνθήκης, ή, ενδεχομένως, της ευκαιρίας αιτιολογήσεως της θέσεώς του, δικαιολογούσε, στο πλαίσιο της προστασίας του δημοσίου συμφέροντος, την άρνηση προσβάσεως σε προπαρασκευαστικό έγγραφο που αφορά το στάδιο έρευνας της διαδικασίας του άρθρου 226 ΕΚ²¹.

44. Τον Μάιο του 1998, η προσφεύγουσα ζήτησε, επικαλούμενη τον κώδικα συμπεριφοράς, πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα που κατατέθηκαν στον φάκελο της προσφυγής λόγω παραβάσεως από ένδεκα συγκεκριμένες εταιρίες και οργανώσεις και από τρεις καθορισμένες κατηγορίες προσώπων ή επιχειρήσεων. Με το αιτιολογικό ότι δεν ήταν η ίδια εκδότης των επίμαχων εγγράφων, η Επιτροπή απέρριψε τις αιτήσεις που υπέβαλε κατ' επανάληψη η Bavarian Lager, στηριζόμενη στον κανόνα του εκδότη που περιέχει ο κώδικας συμπεριφοράς²².

45. Με την καταγγελία που υπέβαλε ενώπιον του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή, η Bavarian Lager διευκρίνισε ότι είχε την πρόθεση να αναζητήσει τα ονόματα των εκπροσώπων της CBMC που είχαν μετασχεί στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996, καθώς και των εταιριών και των προσώπων που εμπίπτουν στις δεκατέσσερις κατηγορίες που εντόπισε η προσφεύγουσα με την αρχική της αίτηση προσβάσεως στα έγγραφα και τα οποία είχαν απευθύνει παρατηρήσεις στην Επιτροπή σχετικά με την παράβαση.

21 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Οκτωβρίου 1999, T-309/97, Bavarian Lager κατά Επιτροπής (Συλλογή 1999, σ. II-3217, σκέψεις 45 και 46). Η απόφαση αυτή τονίζει ότι υπάρχει επαρκής προστασία για οτιδήποτε δεν πρέπει νομίμως να υπαχθεί στην υποχρέωση δημοσιοποιήσεως.

22 — Ο προπαρατεθείς «κανόνας του εκδότη» καταργήθηκε με τον κανονισμό 1049/2001, βλ. σημείο 99 των προτάσεων αυτών.

46. Χάρη στην παρέμβαση του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή, κατόπιν ανταλλαγής πολλών εγγράφων²³, η Επιτροπή γνωστοποίησε αρχικά στην Bavarian Lager το όνομα και τη διεύθυνση των προσώπων που είχαν δεχθεί να αποκαλυφθεί η ταυτότητά τους. Κατόπιν αιτήσεώς της να της διαβιβασθούν πλήρη στοιχεία, η Επιτροπή της γνωστοποίησε στη συνέχεια τα ονόματα των 25 άλλων προσώπων που δεν είχαν απαντήσει στο αίτημα της Επιτροπής περί χορηγήσεως άδειας, δεδομένου ότι, ελλείπει απαντήσεως, το συμφέρον, καθώς και τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες των ενδιαφερομένων, δεν υπερίσχυαν, οπότε έπρεπε να αποκαλυφθεί η ταυτότητά τους.

47. Τον Νοέμβριο του 2000, ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής υπέβαλε στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την ειδική έκθεσή του κατόπιν του σχεδίου συστάσεως που απηύθυνε στην Επιτροπή και το οποίο αφορούσε την καταγγελία της Bavarian Lager²⁴. Η έκθεση αυτή κατέληγε ότι δεν υφίστατο θεμελιώδες δικαίωμα που να παρέχει τη δυνατότητα αντιτάξεως κατ' απόλυτο τρόπο στην αποκάλυψη πληροφοριών που κοινοποιήθηκαν σε διοικητική αρχή και ότι η οδηγία 95/46/ΕΚ δεν απαιτούσε από την Επιτροπή να τηρήσει το απόρρητο του ονόματος των προσώπων που της γνωστοποιούσαν απόψεις ή πληροφορίες στο πλαίσιο της ασκήσεως των καθηκόντων της. Κατά συνέπεια, το Κοινοβούλιο εξέδωσε ψήφισμα σχετικά με την ειδική έκθεση με το

οποίο ζητείται από την Επιτροπή να διαβιβάσει τα στοιχεία που ζητούνται²⁵.

48. Ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής απηύθυνε έγγραφο και στον τότε Πρόεδρο της Επιτροπής, τον R. Prodi, με το οποίο εξέφραζε την ανησυχία του ότι οι κανόνες περί της προστασίας των προσωπικών δεδομένων ερμηνεύονται εσφαλμένως, υπό την έννοια ότι αναγνωρίζουν την ύπαρξη γενικού δικαιώματος ανώνυμης συμμετοχής σε δημόσιες δραστηριότητες, πράγμα που είναι αντίθετο προς την αρχή της διαφάνειας και το δικαίωμα προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα, είτε σε κοινοτικό επίπεδο είτε εντός των κρατών μελών.

49. Με ηλεκτρονική επιστολή της 5ης Δεκεμβρίου 2003, η Bavarian Lager, στηριζόμενη εν προκειμένω στον κανονισμό 1049/2001, ο οποίος είχε εν τω μεταξύ τεθεί σε ισχύ, ζήτησε την πρόσβαση στα έγγραφα των οποίων γίνεται μνεία στο σημείο 44 των προτάσεων αυτών. Με το από 27 Ιανουαρίου 2004 έγγραφό της, η Επιτροπή δέχθηκε να γνωστοποιήσει ορισμένα έγγραφα σχετικά με τη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996, αλλά δεν αποκάλυψε πέντε ονόματα αναγεγραμμένα στα πρακτικά της εν λόγω συνεδριάσεως, εφόσον δύο πρόσωπα είχαν αντιταχθεί ρητά στην αποκάλυψη της ταυτότητάς τους, ενώ η Επιτροπή δεν πρόρεσε να επικοινωνήσει με τα τρία άλλα πρόσωπα.

23 — Βλ. σκέψεις 27 έως 33 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

24 — Ειδική έκθεση του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συνεπεία του σχεδίου συστάσεως προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της καταγγελίας 713/98/ΙΙΗ, <http://www.ombudsman.europa.eu/cases/specialreport.faces/fr/380/html.bookmark>.

25 — Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου επί της ειδικής εκθέσεως προς το Κοινοβούλιο κατόπιν του σχεδίου συστάσεως που διαβιβάσθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο της καταγγελίας 713/98/ΙΙΗ (συνταχθείσα σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 7, του καθεστώτος του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή) [C5-0463/2001 — 2001/2194(COS)], διαθέσιμο στον ιστιακό τόπο <http://www.ombudsman.europa.eu/cases/specialreport.faces/fr/380/html.bookmark>.

50. Με ηλεκτρονική επιστολή της 9ης Φεβρουαρίου 2004, η Bavarian Lager υπέβαλε επιβεβαιωτική αίτηση υπό την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 2, του κανονισμού 1049/2001, προκειμένου να λάβει πλήρη γνώση των πρακτικών της συνεδρίασης της 11ης Οκτωβρίου 1996 στα οποία περιλαμβάνονται όλα τα ονόματα των μετεχόντων.

51. Με ταχυδρομική επιστολή της 18ης Μαρτίου 2004, η Επιτροπή απέρριψε την επιβεβαιωτική αίτηση της προσφεύγουσας επικαλούμενη την εφαρμογή του κανονισμού 45/2001. Τόνισε, μεταξύ άλλων, το γεγονός ότι, ελλείψει αποδείξεως, αφενός, ενός ρητού και νόμιμου σκοπού και, αφετέρου, της αναγκαιότητας της γνωστοποίησής της, δεν πληρούνταν οι προϋποθέσεις του άρθρου 8 του κανονισμού 45/2001 και είχε εφαρμογή η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001. Η Επιτροπή προσέθεσε ότι, ακόμη και αν δεν εφαρμόζονταν οι κανόνες σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μπορούσε πάντως να αρνηθεί να γνωστοποιήσει τα άλλα ονόματα, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, προκειμένου να μη θιγεί η ικανότητά της να διεξάγει έρευνες.

IV — Η διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου και η αναιρεσιβαλλομένη απόφαση

52. Η Bavarian Lager άσκησε προσφυγή ενώπιον του Πρωτοδικείου στις 27 Μαΐου 2004, ισχυριζόμενη ότι παρανόμως τέθηκε στο αρχείο η καταγγελία της και δεν κινήθηκε η

διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως κατά του Ηνωμένου Βασιλείου και ζητώντας την ακύρωση της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να της γνωστοποιήσει τα ονόματα ορισμένων προσώπων που παρέστησαν στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996. Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων (στο εξής: Ευρωπαίος Επόπτης ή ΕΕΠΔ) παρενέβη στη δίκη προς στήριξη του τελευταίου αυτού αιτήματος.

53. Η Επιτροπή ζήτησε την απόρριψη της προσφυγής.

54. Πρώτον, το Πρωτοδικείο έκρινε απαράδεκτες τις αιτιάσεις περί του μη σύννομου χαρακτήρα της αποφάσεως της Επιτροπής να θέσει την υπόθεση στο αρχείο, υπενθυμίζοντας την πάγια νομολογία σχετικά με τη διακριτική ευχέρεια της Επιτροπής να κινήσει διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως στο πλαίσιο του άρθρου 226 ΕΚ²⁶. Πάντως, η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως δεν εξετάζει το ζήτημα αυτό.

55. Δεύτερον, το Πρωτοδικείο εξέτασε το ακανθώδες πρόβλημα της αρνήσεως της Επιτροπής να γνωστοποιήσει τα ονόματα ορισμένων από τα πρόσωπα που παρέστησαν στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996, δηλαδή τα ονόματα των προσώπων που ρητώς αντιτάχθηκαν στη γνωστοποίηση αυτή.

56. Συναφώς, το Πρωτοδικείο προέβη σε προκαταρκτικές παρατηρήσεις με τις οποίες

26 — Σκέψεις 49 έως 59 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

επικεντρώθηκε στην εφαρμογή του κανονισμού 1049/2001 στην υπό κρίση υπόθεση, επειδή η Bavarian Lager είχε υποβάλει αίτηση πλήρους προσβάσεως στο έγγραφο. Το Πρωτοδικείο υπενθύμισε, στο πλαίσιο αυτό, τις θεμελιώδεις αρχές του παρατεθέντος κειμένου, δηλαδή ότι οι αιτήσεις προσβάσεως στα έγγραφα δεν χρειάζεται να είναι δικαιολογημένες και ότι ισχύει η αρχή της όσο το δυνατόν ευρύτερης προσβάσεως. Οι αποφάσεις περί αρνήσεως της προσβάσεως είναι έγκυρες μόνον αν βασίζονται σε μια από τις εξαιρέσεις του άρθρου 4 του κανονισμού 1049/2001. Το Πρωτοδικείο παρέπεμψε επίσης στην πάγια νομολογία σχετικά με την ανάγκη στενής ερμηνείας και εφαρμογής των εξαιρέσεων²⁷.

57. Το Πρωτοδικείο εξέτασε στη συνέχεια τη σχέση μεταξύ των κανονισμών 1049/2001 και 45/2001, στηριζόμενο στο γεγονός ότι η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του πρώτου από τους κανονισμούς αυτούς αφορά τις περιπτώσεις κατά τις οποίες η γνωστοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα συνεπάγεται προσβολή της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας του ατόμου, ιδίως σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

58. Αφού υπενθύμισε τους διαφορετικούς σκοπούς των δύο αυτών κανονισμών, το

Πρωτοδικείο συνήγαγε από τη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 45/2001 ότι η πρόσβαση σε έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα εμπίπτει στις ρυθμίσεις του κανονισμού 1049/2001, του οποίου η εξαίρεση σχετικά με τη γνωστοποίηση στοιχείων εις βάρος της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας του ατόμου υποδηλώνει πάντως την ανάγκη να εξετασθούν και οι διατάξεις του κανονισμού σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων²⁸.

59. Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση εξετάσθηκαν στη συνέχεια οι πλέον σημαντικές διατάξεις του κανονισμού 45/2001, όπως η έννοια των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο ορισμός της επεξεργασίας, η νομιμότητα της επεξεργασίας, καθώς και η αναγκαιότητα διαβίβασης δεδομένων σύμφωνα με το άρθρο 8, στοιχείο β'. Εξέτασε επίσης το προβλεπόμενο στο άρθρο 18 δικαίωμα αντιτάξεως του ενδιαφερομένου, του οποίου την εφαρμογή απέκλεισε στην παρούσα υπόθεση επειδή η πρόσβαση στα έγγραφα συνιστά νόμιμη υποχρέωση υπό την έννοια του άρθρου 5, στοιχεία α' ή β', του κανονισμού 45/2001, δεδομένου ότι οι δύο αυτές περιπτώσεις εμπίπτουν στις εξαιρέσεις από το δικαίωμα αντιτάξεως²⁹.

60. Κατά συνέπεια, το Πρωτοδικείο περιόρισε τη νομική συζήτηση στο ζήτημα αν η κοινοποίηση των επίμαχων δεδομένων θίγει ή όχι την προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας του προσώπου δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του

27 — Στηρίχθηκε συναφώς στην απόφαση του Δικαστηρίου της 11ης Ιανουαρίου 2000, C-174/98 P και C-189/98 P, Κάτω Χώρες και van der Wal κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-1, σκέψη 27), και στις αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 2002, T-211/00, Kijfer κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2002, σ. II-485, σκέψη 55), και της 6ης Ιουλίου 2006, T-391/03 και T-70/04, Franchet και Byk κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. II-2023, σκέψη 84).

28 — Σκέψεις 98 έως 102 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.
29 — Σκέψεις 103 έως 109 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

κανονισμού 1049/2001. Στο πλαίσιο αυτό, το Πρωτοδικείο παρέθεσε τους ερμηνευτικούς κανόνες του Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου σχετικά με το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, ιδίως όσον αφορά την έννοια της κατά το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ «επεμβάσεως» στην ιδιωτική ζωή του ενδιαφερομένου³⁰.

61. Το Πρωτοδικείο εξέτασε, στη συνέχεια, αν η πρόσβαση του κοινού στα ονόματα των μετεχόντων στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996 είναι ικανή να θίξει συγκεκριμένα και ουσιαστικά την προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας των υποκειμένων των οικείων δεδομένων.

62. Μολονότι διαπίστωσε ότι ο κατάλογος των προσώπων που μετείχαν στη συνεδρίαση αυτή περιείχε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 2, στοιχείο α', του κανονισμού 45/2001, καθόσον τα πρόσωπα που μετείχαν στη συνεδρίαση αυτή μπορούν να προσδιορισθούν, το Πρωτοδικείο συνήγαγε ότι δεν θίγει την προστασία της ιδιωτικής ζωής των προσώπων αυτών. Πράγματι, τα πρόσωπα αυτά είχαν μετάσχει στη συνεδρίαση ως εκπρόσωποι της CBMC και όχι ως ιδιώτες. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο τόνισε ότι τα πρακτικά δεν περιελάμβαναν καμία προσωπική γνώμη δυνάμενη να αποδοθεί στα πρόσωπα εκείνα, αλλά μόνον απόψεις που πρέπει να καταλογιστούν στους φορείς τους οποίους εκπροσωπούσαν.

63. Επομένως, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η απλή αναγραφή των ονομάτων των ενδιαφερομένων στον κατάλογο των προσώπων που μετείχαν σε συνεδρίαση εν ονόματι του φορέα τον οποίο εκπροσωπούσαν δεν έθιγε την προστασία της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας των προσώπων αυτών. Επιπλέον, το Πρωτοδικείο δεν δέχθηκε ότι η απλή γνωστοποίηση της συμμετοχής φυσικού προσώπου, το οποίο ενεργεί κατά την άσκηση των επαγγελματικών καθηκόντων του, ως εκπρόσωπος συλλογικού φορέα, σε συνεδρίαση διεξαχθείσα με κοινοτικό όργανο, ενώ η προσωπική άποψη που εξέφρασε το πρόσωπο αυτό κατά την εν λόγω περίπτωση μπορεί να προσδιορισθεί, μπορούσε να θεωρηθεί ως επέμβαση στην ιδιωτική ζωή του³¹, πράγμα το οποίο διακρίνει την υπόθεση αυτή από την υπόθεση *Österreichischer Rundfunk*³².

64. Επομένως, εφόσον δεν υπάρχει επέμβαση στην ιδιωτική ζωή, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι κακώς η Επιτροπή θεώρησε ότι η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 έπρεπε να τύχει εφαρμογής εν προκειμένω. Η έλλειψη επεμβάσεως εμποδίζει την άσκηση του δικαιώματος αντιτάξεως.

65. Το Πρωτοδικείο έκρινε επίσης ότι η Επιτροπή δεν δεσμεύθηκε να τηρήσει απόρρητα τα ονόματα των προσώπων που παρέστησαν στη συνεδρίαση. Τα πρόσωπα αυτά δεν μπορούσαν να θεωρούν δεδομένη την εμπιστευτική μεταχείριση των απόψεων που εκφράστηκαν στο πλαίσιο της διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως, κατά μείζονα

31 — Σκέψεις 121 έως 128 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

32 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 20ής Μαΐου 2003, C-465/00, C-138/01 και C-139/01, *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ. (Σύλλογή 2003, σ. I-4989, σκέψεις 74 και 75).

30 — Σκέψεις 110 έως 120 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

λόγο διότι ο κανονισμός 45/2001 δεν απαιτεί η Επιτροπή να τηρήσει απόρρητο το όνομα των προσώπων που της εκφράζουν απόψεις ή της κοινοποιούν πληροφορίες σχετικά με την άσκηση των καθηκόντων της³³.

66. Το Πρωτοδικείο έκρινε, επιπλέον, ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, διαπιστώνοντας, με την απόφαση περί αρνήσεως γνωστοποιήσεως των ονομάτων, ότι η Bavarian Lager δεν απέδειξε ούτε την ύπαρξη σαφούς και νόμιμου σκοπού ούτε την ανάγκη κοινοποιήσεως των ονομάτων των προσώπων που είχαν μετάσχει στη συνεδρίαση και τα οποία αντιτάχθηκαν μετά τη συνεδρίαση στη γνωστοποίηση της ταυτότητάς τους. Κατά το Πρωτοδικείο, η κοινοποίηση των ονομάτων αυτών στηριζόταν στο άρθρο 2 του κανονισμού 1049/2001 και δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής της εξαιρέσεως του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', αυτού. Επομένως, η προσφεύγουσα δεν ήταν υποχρεωμένη να αποδείξει την αναγκαιότητα της εν λόγω διαβίβασεως των δεδομένων κατά την έννοια του άρθρου 8, στοιχείο β', του κανονισμού 45/2001³⁴.

67. Τέλος, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Πρωτοδικείο ανέλυσε την εξαίρεση σχετικά με την προστασία του σκοπού των δραστηριοτήτων επιθεωρήσεως, έρευνας και οικονομικού ελέγχου κατά το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, στην οποία στηρίχθηκε η Επιτροπή για να αρνηθεί την πρόσβαση στα επίδικα δεδομένα³⁵.

68. Κατά το Πρωτοδικείο, η Επιτροπή δεν μπορούσε να επικαλεστεί την εξαίρεση αυτή για τους εξής τρεις λόγους: πρώτον, κατά τον χρόνο εκδόσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, δεν βρισκόταν σε εξέλιξη καμία δραστηριότητα έρευνας, της οποίας το αντικείμενο θα μπορούσε να διακυβευθεί εξαιτίας της κοινοποιήσεως των πρακτικών με τα επίμαχα ονόματα· δεύτερον, η Επιτροπή αποφάνθηκε *in abstracto* επί του ενδεχομένου να θιγεί η δραστηριότητα της έρευνας λόγω της γνωστοποιήσεως του οικείου εγγράφου με τα ονόματα, χωρίς να αποδείξει με επαρκή νομικά επιχειρήματα ότι η γνωστοποίηση του εγγράφου αυτού προσκρούει συγκεκριμένα και ουσιαστικά στην προάσπιση των σκοπών των δραστηριοτήτων έρευνας· τρίτον, η διαδικασία διαπιστώσεως παραβάσεως δεν προβλέπει εμπιστευτική μεταχείριση για τα πρόσωπα που μετείχαν στις έρευνες, εξαιρουμένου του καταγγέλλοντος.

69. Λαμβανομένων υπόψη των προπαρατεθέντων λόγων, το Πρωτοδικείο ακύρωσε την απόφαση περί αρνήσεως γνωστοποιήσεως των ονομάτων και καταδίκασε την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

V — Η διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου και τα αιτήματα των διαδίκων στην αναιρετική δίκη

70. Η αίτηση αναιρέσεως κατατέθηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 24 Ιανουαρίου 2008. Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο να αναίρει την απόφαση του Πρωτοδικείου στην υπόθεση T-194/04 και να καταδικάσει την εταιρία Bavarian Lager στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

33 — Σκέψεις 134 έως 137 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

34 — Σκέψεις 138 και 139 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

35 — Σκέψεις 141 έως 154 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

71. Με το υπόμνημα αντικρούσεως που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Απριλίου 2008, η Bavarian Lager ζήτησε από το Δικαστήριο να απορρίψει την αίτηση αναίρεσεως και να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

72. Στις 11 Απριλίου 2008, ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων κατέθεσε υπόμνημα παρεμβάσεως προς στήριξη των αιτημάτων της Bavarian Lager, όπως το έπραξε πρωτοδίκως.

73. Με διάταξη της 13ης Ιουνίου 2008, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου δέχθηκε την παρέμβαση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως και του Ηνωμένου Βασιλείου υπέρ της Επιτροπής. Δέχθηκε επίσης την αίτηση παρεμβάσεως που κατέθεσαν το Βασίλειο της Σουηδίας και η Δημοκρατία της Φινλανδίας υπέρ της Bavarian Lager, καθώς και την αίτηση παρεμβάσεως του Βασιλείου της Δανίας υπέρ της Bavarian Lager και του Ευρωπαίου Επόπτη.

74. Παρά την έλλειψη υπομνήματος απανήσεως και ανταπαντήσεως, η Επιτροπή απήντησε στις παρατηρήσεις που κατέθεσαν οι κυβερνήσεις αυτές καθώς και στο Συμβούλιο με υπόμνημα που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 31 Δεκεμβρίου 2008. Την ίδια ημέρα, περιήλθε στη Γραμματεία και η απάντηση του Ευρωπαίου Επόπτη στις παρατηρήσεις του Συμβουλίου.

75. Κατά την κοινή επ' ακροατηρίου συζήτηση με την υπόθεση C-139/07 P, Technische Glaswerke Ilmenau, και τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-514/07 P, C-528/07 P και C-532/07 P, Σουηδία και API κατά

Επιτροπής, που πραγματοποιήθηκε στις 16 Ιουνίου 2009, οι εκπρόσωποι όλων των διαδίκων που υπέβαλαν παρατηρήσεις εξέθεσαν προφορικά τα συμπεράσματά τους και απάντησαν στις ερωτήσεις των μελών του τμήματος μείζονος συνθέσεως και των γενικών εισαγγελέων αντιστοίχως.

VI — Σύνοψη των θέσεων των διαδίκων και των παρεμβαίνόντων

A — Η αίτηση αναίρεσεως

76. Προς στήριξη της αιτήσεως αναίρεσεως, η Επιτροπή προβάλλει τρεις λόγους.

77. Με τον πρώτο λόγο, προσάπτει ότι με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν εφαρμόστηκαν ορισμένες από τις διατάξεις-κλειδιά του κανονισμού 45/2001 σχετικά με την προστασία των δεδομένων, ιδίως το άρθρο 8, στοιχείο β', το οποίο απαιτεί, στην περίπτωση διαβιβάσεως δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, να αποδεικνύει ο αποδέκτης την ανάγκη της διαβιβάσεως.

78. Με τον δεύτερο λόγο αναίρεσεως, η Επιτροπή προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, καθόσον

ερμήνευσε στενά το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001, αποκλείοντας από το πεδίο εφαρμογής του τις κοινοτικές διατάξεις σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται σε έγγραφα.

79. Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει ότι με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά την ερμηνεία της εξαιρέσεως από την προστασία του σκοπού των ερευνών που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.

80. Η Επιτροπή αμφισβητεί επιπλέον την καταδίκη της στο σύνολο των δικαστικών εξόδων. Ισχυρίζεται ότι, μεταξύ των τεσσάρων λόγων ακυρώσεως που προέβαλε πρωτοδικώς η *Bavarian Lager*, οι τρεις κρίθηκαν απαράδεκτοι, όπως η ίδια είχε υποστηρίξει. Επιπλέον, φρονεί ότι η άρνησή της να γνωστοποιήσει τα πέντε επίμαχα ονόματα στηριζόταν σε εύλογη ερμηνεία της νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Από τον συνδυασμό των δύο αυτών περιστάσεων προκύπτει ότι, με την καταδίκη της στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο.

81. Ανεξαρτήτως του ζητήματος της καταδίκης στα δικαστικά έξοδα, η οριστική εκτίμηση του οποίου εξαρτάται εν πάση περιπτώσει από το τελικό συμπέρασμα και το οποίο θα εξετάσω, κατά συνέπεια, στο τέλος των προτάσεων αυτών, νομίζω ότι προσήκει να αναλύσω από κοινού τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως που προβάλλει η αναιρεσείουσα. Πράγματι, η πλάνη περί το δίκαιο στην οποία αναφέρεται ο πρώτος λόγος αναιρέσεως προκύπτει και από ενδεχόμενη εσφαλμένη ερμηνεία του άρθρου 4,

παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001, η οποία προβάλλεται στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου αναιρέσεως. Επομένως, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως συνδέεται απλώς με μια περαιτέρω συνέπεια του επιχειρήματος που προέβαλε η Επιτροπή στο πλαίσιο του δεύτερου λόγου αναιρέσεως.

82. Κατά συνέπεια, οι δύο πρώτοι λόγοι αναιρέσεως που προέβαλε η Επιτροπή με την αίτηση αναιρέσεως πρέπει να εξετασθούν από κοινού. Αντιθέτως, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως χρήζει ιδιαίτερης εξετάσεως.

83. Πάντως, οι ιδιομορφίες της υπό κρίση υποθέσεως δημιουργούν ορισμένες αμφιβολίες ως προς την απόφαση που θα εκδοθεί συναφώς. Το γεγονός αυτό με παρακίνησε να εκθέσω ορισμένα στοιχεία στο πλαίσιο μιας προκαταρκτικής αναλύσεως, πριν μελετήσω τους λόγους αναιρέσεως και αφού συνοψίσω τις απόψεις της *Bavarian Lager* και των παρεμβαινόντων.

B — Οι παρατηρήσεις που υπέβαλαν η Bavarian Lager και οι παρεμβαίνοντες

84. Οι θέσεις που υποστηρίχθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου μπορούν να συνοψιστούν, κατ' ουσίαν, ως εξής.

85. Το Συμβούλιο, παρεμβαίνοντας υπέρ της Επιτροπής, επικρίνει το Πρωτοδικείο επισημαίνοντας τις πλάνες περί το δίκαιο στις οποίες υπέπεσε με την ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ιδίως όσον αφορά την ερμηνεία των άρθρων 2, 5 και 9, καθώς και της δέκατης πέμπτης αιτιολογικής σκέψεως του κανονισμού 45/2001. Διαφωνεί περαιτέρω με την ερμηνεία του Πρωτοδικείου όσον αφορά τους κανόνες για τα θεμελιώδη δικαιώματα, συγκεκριμένα δε τον κανόνα του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ. Φρονεί ότι ο σεβασμός της ιδιωτικής ζωής απαιτεί διασταλτική ερμηνεία, η οποία καλύπτει τις επαγγελματικές σχέσεις, και ότι η ΕΣΔΑ και οι κανόνες σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν αλληλεπικαλύπτονται πλήρως, οπότε οι κανόνες αυτοί πρέπει να εφαρμοστούν στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η προστασία που παρέχει το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν τυγχάνει εφαρμογής. Τέλος, το Συμβούλιο φρονεί ότι η αποσπασματική ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001, η οποία αφαιρεί κάθε νομική σημασία από το δεύτερο τμήμα της διατάξεως, στερεί τη διάταξη αυτή από την πρακτική της αποτελεσματικότητα.

86. Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου υποστηρίζει τις θέσεις της Επιτροπής και του Συμβουλίου. Φρονεί, ιδίως, ότι τίποτε δεν δικαιολογεί την εξομοίωση της έννοιας της ιδιωτικής ζωής του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ και αυτής του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001. Υποστηρίζει ότι η προστασία που παρέχει ο κανονισμός 45/2001 είναι ευρύτερη από την προστασία που παρέχει η ΕΣΔΑ, στηριζόμενη στην ένατη αιτιολογική σκέψη του και στην ερμηνεία της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Κατά την κυβέρνηση αυτή, κάθε αίτηση προσβάσεως σε έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού

χαρακτήρα πρέπει να τηρεί τις διατάξεις του κανονισμού 45/2001.

87. Η Bavarian Lager και ο Ευρωπαϊός Επόπτης καλούν το Δικαστήριο να επικυρώσει την απόφαση του Πρωτοδικείου, του οποίου την ανάλυση υποστηρίζουν πλήρως.

88. Η επιχείρηση Bavarian Lager συμφωνεί απολύτως με την ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο. Μολονότι αμφιβάλλει ότι, στην παρούσα διαφορά, τα δεδομένα μπορούν να θεωρηθούν ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» υπό την έννοια του ορισμού του κανονισμού 45/2001, αναφέρει ότι, ακόμη και αν γίνει δεκτό ότι είναι, ο κανονισμός αυτός δεν αφορά τη γνωστοποίηση των δεδομένων αυτών. Κατά την εταιρία αυτή, στην παρούσα υπόθεση, η έλλειψη συγκεκριμένης επεμβάσεως στην ιδιωτική ζωή δεν ενεργοποιεί την εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001. Πράγματι, το δεύτερο τμήμα της διατάξεως αυτής, που αφορά την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, επιτελεί επικουρική λειτουργία. Η Bavarian Lager φρονεί, επιπλέον, ότι η πρόταση της Επιτροπής, η οποία έγκειται στον συμβιβασμό των δύο επίμαχων κανονισμών, είναι περιπλοκή, ανεφάρμοστη και νομικώς εσφαλμένη. Τέλος, θεωρεί ότι η θέση της Επιτροπής όσον αφορά τον τρίτο

λόγο αναιρέσεως είναι αντίθετη προς τις αρχές της χρηστής διοικήσεως.

89. Ο Ευρωπαίος Επόπτης εστιάζει την επιχειρηματολογία του στην ισορροπία μεταξύ των δύο κανονισμών τους οποίους αφορά η υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως. Στηριζόμενος στην όσο το δυνατόν ευρύτερη πρόσβαση στα έγγραφα, αντικρούει την άποψη ότι το άρθρο 8, στοιχείο β', του κανονισμού 45/2001 υποχρεώνει τον αιτούμενο τα έγγραφα που περιέχουν δεδομένα όπως αυτά της υπό κρίση διαφοράς να δικαιολογήσει την αίτησή του. Ισχυρίζεται επίσης ότι η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα επιτυγχάνεται μέσω της εφαρμογής ενός συστήματος «checks and balances», το οποίο απαιτεί προσαρμοσμένη στις περιστάσεις ερμηνεία του κανονισμού 45/2001. Συμφωνεί με την άποψη της Bavarian Lager ότι το δεύτερο τμήμα της διατάξεως του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 επιτελεί επικουρική λειτουργία η οποία διευκολύνει τα κοινοτικά όργανα να εκτιμήσουν κατά πόσον υπήρξε επέμβαση στην ιδιωτική ζωή ενός ατόμου. Τέλος, διατυπώνει την άποψή του ως προς την ερμηνεία των άρθρων 5, 8 και 18 του κανονισμού 45/2001.

90. Η Δανική, η Φινλανδική και η Σουηδική Κυβέρνηση υποστηρίζουν επίσης την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, την οποία θεωρούν ορθή στο σύνολό της.

91. Τα τρία κράτη μέλη υπογραμμίζουν τη σημασία της προσβάσεως στα έγγραφα ως εργαλείο για τη διασφάλιση της διαφάνειας, του ανοίγματος, της δημοκρατικής νομιμοποίησης και της εμπιστοσύνης στη δημόσια εξουσία. Επισημαίνουν ότι η ιδιωτική ζωή είναι άξια μεγαλύτερης προστασίας από τα απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και υποστηρίζουν ότι η γνωστοποίηση των ονομάτων των προσώπων που είχαν μετάσχει σε συνεδρίαση της Επιτροπής λόγω της επαγγελματικής τους ιδιότητας δεν μπορεί πραγματικά και συγκεκριμένα να θίξει την προστασία της ιδιωτικής ζωής ή της ακεραιότητας των προσώπων αυτών. Για τον λόγο αυτό φρονούν ότι, στην υπό κρίση διαφορά, η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 δεν έχει εφαρμογή· επομένως, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να δημοσιοποιήσει στο σύνολό τους τα πρακτικά της συνεδρίασεως του Οκτωβρίου του 1996.

92. Τέλος, τα ως άνω κράτη μέλη αναφέρουν ότι η ερμηνεία της Επιτροπής συνεπάγεται ότι όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα σε όλους τους τομείς αρμοδιότητας των κοινοτικών οργάνων θα μπορούσαν να χαρακτηρισθούν εμπιστευτικά σύμφωνα με τους κανόνες προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή, τουλάχιστον, ότι θα μπορούσαν να κοινοποιηθούν μόνο στους αιτούντες που μπορούν να αποδείξουν την αναγκαιότητα της διαβίβασεως αυτής κατά το πέρασμα μακράς και περίπλοκης διαδικασίας. Ένα τέτοιο αποτέλεσμα θα είχε ως συνέπεια σημαντικό περιορισμό της διαφάνειας και θα ήταν αντίθετο προς τον σκοπό που επιδιώκεται με τον κανονισμό για την πρόσβαση στα έγγραφα.

VII — Η ανάλυση της αιτήσεως αναιρέσεως

χαρακτήρα, εντάσσεται όμως στις διατάξεις που διέπουν την πρόσβαση στα έγγραφα.

A — Η λύση που προτείνεται για τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως

1. Συγκριτική ανάλυση των δύο επίμαχων κανονισμών

93. Πρώτον, το Δικαστήριο πρέπει να ερμηνεύσει δύο κοινοτικούς κανονισμούς, οι οποίοι εκδόθηκαν σχεδόν ταυτόχρονα και προστατεύουν δύο θεμελιώδη δικαιώματα ίσης αξίας. Είναι αδιανόητο ο κοινοτικός νομοθέτης, όταν εξέδωσε τον κανονισμό 1049/2001 σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα, να μην είχε γνώση της διεξοδικής ρυθμίσεως που είχε θεσπισθεί μόλις έξι μήνες πριν με τον κανονισμό 45/2001 σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Αντιθέτως, η δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 45/2001, όπως ακριβώς το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ως προς το ότι θέλησε να εξασφαλίσει στην ιδιωτική ζωή επαρκή προστασία η οποία λαμβάνει υπόψη τις αρχές του κοινοτικού δικαίου σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού

94. Δεν μπορεί επίσης να θεωρηθεί ότι, με τον κανονισμό που εκδόθηκε πρώτος, ο κοινοτικός νομοθέτης είχε την πρόθεση να αποδυναμώσει και να στερήσει αποτελεσματικότητας τους κανόνες σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα. Πράγματι, η δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 45/2001 ορίζει ειδικά ότι «η πρόσβαση στα έγγραφα, συμπεριλαμβανομένων των όρων πρόσβασης στα έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, διέπεται από τις ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί δυνάμει του άρθρου 255 της Συνθήκης ΕΚ» [η υπογράμμιση δική μου]. Επιπλέον, ακόμη και αν, όταν ο κανονισμός 45/2001 τέθηκε σε ισχύ, ο κανονισμός 1049/2001 δεν είχε ακόμη εκδοθεί τυπικά, οι αρχές προσβάσεως στα έγγραφα είχαν ήδη καθοριστεί από της καταρτίσεως του κώδικα συμπεριφοράς και η πρόταση της Επιτροπής για τον μεταγενέστερο κανονισμό 1049/2001 είχε ήδη δημοσιευθεί στο τέλος Ιουνίου 2000³⁶, ήτοι σχεδόν έξι μήνες πριν.

95. Δεύτερον, δεδομένου ότι τα δύο επίμαχα θεμελιώδη δικαιώματα είναι ισότιμα, δεν μπορεί, για τη λύση της διαφοράς, να μη ληφθεί υπόψη το ένα εξ αυτών και να αποδοθεί απόλυτη προτεραιότητα στο άλλο. Υπό την έννοια αυτή, το Δικαστήριο έκρινε ότι, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες συγκρούονται θεμελιώδη δικαιώματα, πρέπει να γίνεται στάθμιση των διακυβευομένων συμφερόντων και να αναζητείται η ορθή ισορροπία μεταξύ των συμφερόντων αυτών και των επίμαχων

36 — ΕΕ 2000, C 177 Ε, σ. 70.

θεμελιωδών δικαιωμάτων³⁷. Το καλύτερο θα ήταν, πάντως, να επιτευχθεί μια λύση η οποία δεν συνεπάγεται άδικη προτίμηση του ενός ή του άλλου δικαιώματος.

96. Τρίτον, όπως επισήμαναν πολλοί από τους μετέχοντες στη διαδικασία, με τους δύο κανονισμούς επιδιώκονται διαφορετικοί σκοποί.

97. Πριν εξετάσω το κείμενο των δύο κανονισμών, θα επιθυμούσα να επισημάνω ότι, σε σύγκριση με άλλα, πολύ παλαιότερα δικαιώματα, τα δύο θεμελιώδη δικαιώματα τα οποία θέτουν σε εφαρμογή οι ως άνω κανονισμοί εμφανίστηκαν μόλις πρόσφατα στο κοινοτικό δίκαιο.

98. Πράγματι, η πρόσβαση στα έγγραφα εντάχθηκε στην κοινοτική έννομη τάξη με τη δήλωση 17, που προσαρτήθηκε στη

ΣΕΕ, αναπτύχθηκε δε στη συνέχεια περαιτέρω στον προπαρατεθέντα κώδικα συμπεριφοράς³⁸.

99. Ο κανονισμός σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα σκοπεί στη «διασφάλιση όσον το δυνατόν ευρύτερης πρόσβασης στα έγγραφα» κατά το άρθρο 1, στοιχείο α'. Επιπλέον, τα έγγραφα τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του περιλαμβάνουν «οποιοδήποτε περιεχόμενο [...] που αφορά τις πολιτικές, τις δράσεις και τις αποφάσεις αρμοδιότητας του θεσμικού οργάνου» κατά το γράμμα του άρθρου 3, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001. Πρέπει, επίσης, να τονισθεί ότι το δικαίωμα προσβάσεως στα έγγραφα καταλαμβάνει όλα τα έγγραφα εις χείρας θεσμικού οργάνου, δηλαδή όσα συντάσσονται ή παραλαμβάνονται από αυτό, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 3, πράγμα το οποίο συνεπάγεται ένα περαιτέρω βήμα προς το άνοιγμα, δεδομένου ότι το άρθρο θέτει εκποδών τον «κανόνα του συντάκτη» στον οποίο στηρίζονταν τα θεσμικά όργανα για να αρνηθούν τη δημοσιοποίηση των εγγράφων που δεν είχαν συντάξει τα ίδια, παραπέμποντας τον αιτούντα στον φορέα που ήταν ο

37 — Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 12ης Ιουνίου 2003, C-112/00, Schmidberger (Συλλογή 2003, σ. I-5659, σκέψεις 80 και 81), και της 29ης Ιανουαρίου 2008, C-275/06, Promusicae (Συλλογή 2008, σ. I-271, σκέψη 70). Όσον αφορά την γερμανικής προελεύσεως ερμηνευτική αρχή του συνταγματικού δικαίου περί «praktische Konkordanz» στην οποία η Επιτροπή παραπέμπει με την αίτηση αναίρεσεως, βλ. π.χ., Hesse, K., *Grundzüge des Verfassungsrechts der Bundesrepublik Deutschland*, επιμέλεια C. F. Müller, 20ή εκδ., Χαϊδελβέργη, 1999, σ. 28.

38 — Όσον αφορά την εξέλιξη του εν λόγω δικαιώματος προσβάσεως στα έγγραφα των κοινοτικών θεσμικών οργάνων, βλ. τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα P. Léger της 10ης Ιουλίου 2001 στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, C-353/99 P, Συμβούλιο κατά Hautala (Συλλογή 2001, σ. I-9565, σημείο 47 επ.), καθώς και τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Poiares Maduro της 18ης Ιουλίου 2007 στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 18ης Δεκεμβρίου 2007, C-64/05 P, Σουηδία κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. I-11389, σημεία 37 έως 40). Στα πλαίσια συγκρίσεως, η Σουηδική Κυβέρνηση υπενθύμισε κατά την επί ακροατηρίου συζήτηση ότι η αρχή αυτή είχε κατοχυρωθεί στο Σύνταγμα της και ότι εφαρμόζοταν ήδη επί 200 και πλέον έτη. Στην απόφαση της 30ης Απριλίου 1996, C-58/94, Κάτω Χώρες κατά Συμβουλίου (Συλλογή 1996, σ. I-2169, σκέψη 34), γίνεται μνεία της καθιερώσεως της αρχής της προσβάσεως στα έγγραφα στην πλειονότητα των κρατών μελών · βλ. επίσης τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Tesouro στην υπόθεση αυτή, σημεία 14 και 15. Πρόσφατως, το Συμβούλιο ενέκρινε και άνοιξε προς υπογραφή στις 18 Ιουνίου 2009 μια νέα σύμβαση για την πρόσβαση στα δημοσία έγγραφα (σύμβαση 2005), η οποία μπορεί να αναζητηθεί στον δικτυακό τόπο <http://conventions.coe.int/Treaty/FR/Treaties/Html/2005>.

συντάκτης του οικείου εγγράφου³⁹. Οι προηγούμενες σκέψεις μου φαίνονται πολύ σαφής ένδειξη περί του ότι η ιδέα που στηρίζει τις κοινοτικές διατάξεις σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα εξελισσόταν συνεχώς προς την κατεύθυνση της διαρκώς ευρύτερης προσβάσεως, του ανοίγματος και της διαφάνειας.

100. Αντιθέτως, το θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας της ιδιωτικής ζωής είναι μεν παραδοσιακό δικαίωμα που αναγνωρίζεται από τα εθνικά Συντάγματα και τις διακηρύξεις περί προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, πλην όμως η διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής του ώστε να καταλαμβάνει και την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιήθηκε με τις τεχνικές προόδους και τη γενίκευση της χρήσεως των υπολογιστών· υπό την έννοια αυτή, πρωτοποριακή ήταν η συμβολή της συμβάσεως 108 στην προστασία της πτυχής αυτής της ιδιωτικής ζωής, η οποία εντάχθηκε στην κοινοτική έννομη τάξη μέσω των κοινών συνταγματικών παραδόσεων των κρατών μελών⁴⁰.

101. Κατά το άρθρο 1, παράγραφος 1, ο σκοπός του κανονισμού 45/2001 σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα έγκειται στο να εξασφαλίσουν τα

θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας «την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των φυσικών προσώπων, ιδίως της ιδιωτικής τους ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα». Ο κανονισμός αυτός προστατεύει, επομένως, κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία ορίζονται ευρέως⁴¹ στο άρθρο 2, στοιχεία α' και β', και εφαρμόζεται στην «εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και στη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο»⁴², κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001, *πάντως, ο ορισμός αυτός δεν περιλαμβάνει άλλες μορφές επεξεργασίας δεδομένων, όπως, για παράδειγμα, την άδεια προσβάσεως στα έγγραφα*.

102. Στο στάδιο αυτό, διακόπτω την ανάλυση για να προβώ σε μια πρώτη αξιολόγηση.

103. Ο κανονισμός σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα αφορά τη διαφάνεια και το άνοιγμα της Διοικήσεως και απαιτεί να γνωστοποιούνται στο κοινό⁴³ τα έγγραφα που συντάσσονται στο πλαίσιο των «πολιτικών, δράσεων και αποφάσεων» των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας. Ο κανονισμός

39 — Βλ. προτάσεις μου της 10ης Απριλίου 2008 στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 10ης Μαρτίου 2009, C-345/06, Heinrich (Συλλογή 2009, σ. I-1659, σημείο 123).

40 — Όσον αφορά την εξέλιξη του δικαιώματος της προστασίας της ιδιωτικής ζωής και της προστασίας των δεδομένων σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ (το ένα από τα μέτρα του νομοθετικού πλαισίου του οποίου γίνεται μνεία στο σημείο 15 των προτάσεων αυτών), βλ. τις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Ruiz-Jarabo Colomer της 22ας Δεκεμβρίου 2008 στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 7ης Μαΐου 2009, C-553/07, Rijkeboer (Συλλογή 2009, σ. I-3889, σημείο 18 επ.).

41 — Το Δικαστήριο αναγνώρισε επίσης το ευρύ πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 95/46/ΕΚ· βλ. προαναφερθείσα απόφαση Rijkeboer, σκέψη 59.

42 — Βλ. ορισμό του όρου «αρχείο» του άρθρου 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 45/2001.

43 — Η απόφαση της 1ης Φεβρουαρίου 2007, C-266/05 P, Sisón κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2007, σ. I-1233, σκέψεις 43 και 44) δίδει έμφαση στον ανοικτό χαρακτήρα της Διοικήσεως, που απορρέει από την έλλειψη υποχρέωσης του πολίτη να αποδείξει κάποιο ειδικό συμφέρον για να αποκτήσει πρόσβαση στα έγγραφα.

σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προστατεύει από την ακατάλληλη επεξεργασία τα προσωπικά δεδομένα που υφίστανται εν όλω ή μέρει αυτοματοποιημένη ή και μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία και τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. *Ο κανονισμός αυτός αφορά, επομένως, το ζήτημα του τι πρέπει να γίνει με τα δεδομένα και όχι του τι πρέπει να γίνει με τα έγγραφα.*

104. Κατά συνέπεια, νομίζω ότι με τους δύο κανονισμούς όχι μόνον επιδιώκονται διαφορετικοί σκοποί, αλλά ακόμη ότι από την ορθή ερμηνεία τους δεν προκύπτει κανένας λόγος για να θεωρηθεί ότι θα μπορούσε να προκληθεί σύγκρουση μεταξύ των διατάξεών τους.

105. Ο ακρογωνιαίος λίθος της λύσεως που προτείνω για τη συμφιλίωση του κανονισμού 45/2001 με τον κανονισμό 1049/2001 στηρίζεται –όπως θα καταστεί σαφές στη συνέχεια– στην ερμηνεία του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001 στην οποία προβαίνω. Πάντως, ούτε το Πρωτοδικείο ούτε οι διάδικοι εξέτασαν τη διαφορά υπό το ίδιο πρίσμα. Κατά συνέπεια, πριν εξετάσω διεξοδικά τις συνέπειες της προσεγγίσεως αυτής, πρέπει να διερωτηθώ μήπως η συλλογιστική μου πάσχει πρόδηλη πλάνη.

106. Η κυριότερη αιτίαση που θα μπορούσε να προβληθεί κατά της συλλογιστικής μου είναι ότι στηρίζομαι υπερβολικά στο άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001, σε σχέση με την πρώτη παράγραφο της διατάξεως αυτής. Η απάντηση στην επιχειρηματολογία μου θα μπορούσε, κατά συνέπεια, να διαρθρωθεί ως εξής: στην πραγματικότητα, το άρθρο 3, παράγραφος 1, ορίζει το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού, ενώ το άρθρο 3, παράγραφος 2, απλώς επιφέρει μια πρόσθετη διευκρίνιση. Επομένως, εάν θεωρηθεί ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, συνιστά την κύρια διάταξη του άρθρου αυτού και η παράγραφος 2 έχει αποκλειστικά δευτερεύουσα αποστολή, είναι αναμφίβολο ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, έχει διατυπωθεί κατά τρόπο αρκούντως ευρύ ώστε να προκληθεί σύγκρουση με τον κανονισμό 1049/2001. Πράγματι, κατά την ερμηνεία αυτή, θα κριθεί αναμφιβόλως ότι η γνωστοποίηση εγγράφων δυνάμει του κανονισμού 1049/2001 πραγματοποιείται στο πλαίσιο της ασκήσεως «δραστηριοτήτων που εμπίπτουν, εν όλω ή εν μέρει, στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου» και οι ορισμοί των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» και της «επεξεργασίας» του άρθρου 2, στοιχεία α' και β', αντιστοίχως, του κανονισμού 45/2001 θα είναι με τη σειρά τους τόσο ευρείς ώστε θα περιλαμβάνουν και αυτή τη γνωστοποίηση.

107. Ας μου επιτραπεί να αναλύσω, στη συνέχεια, την αιτίαση αυτή, προσφεύγοντας, αφενός, στις προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 45/2001 και, αφετέρου, στη νομολογία σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού 45/2001. Στο τέλος της αναλύσεως αυτής, θα εξετάσω δύο άλλες ενστάσεις που μπορούν να αντιταχθούν στην προσέγγισή μου.

α) Οι προπαρασκευαστικές εργασίες του κανονισμού 45/2001

108. Η αιτιολογική έκθεση της προτάσεως του κανονισμού 45/2001 (στο εξής: αιτιολογική έκθεση)⁴⁴ αρχίζει ως εξής: «Τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας, και ειδικότερα η Επιτροπή, επεξεργάζονται συχνά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της δραστηριότητάς τους. Η Επιτροπή ανταλλάσσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της άσκησης της κοινής γεωργικής πολιτικής, για τις ανάγκες διαχείρισης της τελωνειακής ένωσης και των διαρθρωτικών ταμείων, καθώς και στο πλαίσιο διαφόρων άλλων κοινοτικών πολιτικών. Προκειμένου να διασφαλισθεί η προστασία των δεδομένων, η Επιτροπή δήλωσε, όταν πρότεινε την οδηγία 95/46/EK το 1990, ότι οι αρχές της θα γίνονταν σεβαστές και από την ίδια την Επιτροπή»⁴⁵.

109. Στη συνέχεια του κειμένου της αιτιολογικής εκθέσεως αναφέρεται ότι, κατά την έκδοση της οδηγίας 95/46/EK, «η Επιτροπή και το Συμβούλιο ανέλαβαν τη δέσμευση, με δημόσια δήλωσή τους, να τηρούν την οδηγία και κάλεσαν και τα υπόλοιπα όργανα και οργανισμούς της Κοινότητας να ακολουθήσουν το παράδειγμά τους»⁴⁶. Μετά την επισήμανση ότι η Συνθήκη του Άμστερνταμ είχε ενσωματώσει στη Συνθήκη ΕΚ τη διάταξη που αποτελεί σήμερα το άρθρο 286 αυτής, συνοψίζεται, στην αιτιολογική έκθεση, το περιεχόμενο αυτού του άρθρου, που προβλέπει ότι τα όργανα και οι οργανισμοί της Κοινότητας

είναι υποχρεωμένα να εφαρμόσουν τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η εφαρμογή αυτή θα πρέπει να τελεί υπό την εποπτεία ανεξάρτητου ελεγκτικού οργάνου. Η αιτιολογική έκθεση καταλήγει με την παρατήρηση ότι «η παρούσα πρόταση κανονισμού σκοπεί στην επίτευξη του διπλού αυτού σκοπού».

110. Είναι αναμφίβολο ότι η αιτιολογική έκθεση δεν είναι νομικά δεσμευτική, πλην όμως παρέχει πολύτιμη αρωγή για την κατανόηση των λόγων που δικαιολόγησαν την έκδοση του κανονισμού 45/2001. Προβάλλει, μεταξύ άλλων, μετ' επιτάσεως ότι η *μοναδική* μέριμνα του νομοθέτη ήταν να διασφαλίσει πρόσφορη επεξεργασία στην τεράστια ποσότητα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που χρησιμοποιούνται καθημερινά από τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας στο πλαίσιο της εκτελέσεως και της διαχειρίσεως των κοινοτικών πολιτικών. Κατά κανόνα, η εν λόγω κατηγορία δεδομένων υπόκειται σε εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία: όταν αυτό δεν συμβαίνει και τα δεδομένα αυτά υφίστανται διά χειρός επεξεργασία, πρόκειται για δεδομένα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Αυτό είναι *ακριβώς* το πεδίο εφαρμογής που διαμορφώνει το άρθρο 3, παράγραφος 2, όπως τελικώς περιελήφθη στον κανονισμό 45/2001.

111. Στο πλαίσιο αυτό, ανακύπτει το ερώτημα ποιες άλλες χρήσιμες ενδείξεις περιέχει η πρόταση του κανονισμού.

44 — Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για την προστασία των ατόμων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών [COM(1999) 337 τελικό, 14 Ιουλίου 1999].

45 — Αιτιολογική έκθεση, σ. 2.

46 — Όπ.π.

112. Πρώτον, ο σχολιασμός σχετικά με το άρθρο 1 (το αντικείμενο του κανονισμού) είναι λίαν διαφωτιστικός. Πράγματι, αναφέρεται ότι «η παρεχόμενη προστασία δεν καλύπτει μονάχα την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν τους υπαλλήλους των οργάνων και γενικότερα τα πρόσωπα που εργάζονται για λογαριασμό τους, αλλά και την επεξεργασία δεδομένων τα οποία αφορούν κάθε φυσικό πρόσωπο εκτός των οργάνων, όπως είναι π.χ. οι προμηθευτές τους και οι αποδέκτες κοινοτικών πόρων. Ειδικότερα, βάσει του παρόντος κανονισμού προστατεύονται οι πληροφορίες προσωπικού χαρακτήρα που τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή για τις ανάγκες της διαχείρισης και του ελέγχου της καταβολής κοινοτικών επιχορηγήσεων». Κατά συνέπεια, «το αντικείμενο του παρόντος κανονισμού διαφέρει από εκείνο της οδηγίας [95/46/ΕΚ]»⁴⁷. Στο ίδιο κεφάλαιο, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι ο «[σ]κοπός του [...] κανονισμού είναι η εκπλήρωση των υποχρεώσεων των οργάνων και των οργανισμών της Κοινότητας να σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των προσώπων [...] σε σχέση με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που τα αφορούν [...]»⁴⁸.

113. Όλα αυτά διαφέρουν πολύ από την περίπτωση κατά την οποία αναγράφονται παρεμπιπτόντως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα στα πρακτικά συνεδριάσεως εργασίας που συγκαλεί κοινοτικό όργανο.

114. Δεύτερον, στον σχολιασμό που αφορά το άρθρο 3, παράγραφος 1, αναφέρεται ότι «ο κανονισμός είναι εφαρμοστέος στην επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εκ μέρους όλων των οργάνων και οργανισμών της Κοινότητας», απαριθμούνται, στη συνέχεια, οι εν λόγω μορφές επεξεργασίας και καθιερώνεται σαφής διάκριση ανάμεσα στις «δραστηριότητες που αναπτύσσονται δυνάμει των συνθηκών ΕΚ, ΕΚΑΧ και ΕΚΑΕ ή ακόμη, ενδεχομένως, [...] κατ' εφαρμογή του τίτλου VI της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση» που καλύπτονται από τον κανονισμό και τις «πράξεις επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εκ μέρους των οργανισμών που δημιουργούνται δυνάμει του τίτλου VI της Συνθήκης ΕΕ, όπως είναι η Ευρωπαϊκή Ένωση» που δεν καλύπτονται από τον κανονισμό 45/2001⁴⁹.

115. Τρίτον, τα σχόλια που αφορούν το άρθρο 3, παράγραφος 2, φέρουν τον τίτλο «πράξεις επεξεργασίας που υπάγονται στον κανονισμό», πράγμα το οποίο υποδηλώνει ότι οι άλλοι τύποι επεξεργασίας δεν υπάγονται στον κανονισμό. Οι σχετικές εξηγήσεις αναφέρουν αρχικώς ότι «[η] παράγραφος αυτή έχει ως πρότυπο το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας [95/46/ΕΚ] [...]» και, στη συνέχεια, αναπαράγουν επί λέξει το νυν κείμενο του άρθρου 3, παράγραφος 2, το οποίο φαίνεται ότι διατηρήθηκε αυτούσιο από την πρόταση μέχρι την έκδοση του κανονισμού 45/2001⁵⁰.

116. Μια απλή εξέταση των άρθρων 3 της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του κανονισμού 45/2001 καταδεικνύει ότι ο νομοθέτης συνέταξε τις δύο ρήτρες που ορίζουν τα

47 — Πρόταση κανονισμού σ. 37.

48 — Πρόταση κανονισμού σ. 38.

49 — Πρόταση κανονισμού σ. 39.

50 — Ό.π.π.

αντίστοιχα πεδία εφαρμογής τους αντιστρέφοντας τη σειρά τους στα δύο κανονιστικά κείμενα. Κατά συνέπεια, η οδηγία 95/46/ΕΚ αρχίζει με ένα άρθρο 3, παράγραφος 1, το οποίο ορίζει τις μορφές επεξεργασίας δεδομένων που υπάγονται στην οδηγία, πράγμα που αντιστοιχεί στο περιεχόμενο του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001. Η οδηγία διευκρινίζει, στη συνέχεια, στο άρθρο 3, παράγραφος 2, αυτής, το πλαίσιο εντός του οποίου ρυθμίζονται οι εν λόγω πράξεις επεξεργασίας, πράγμα το οποίο αντιστοιχεί στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 45/2001.

117. Εν πάση περιπτώσει, θεωρώ ορθό να συναγάγω ότι, στο πλαίσιο του κανονισμού 45/2001, το άρθρο 3, παράγραφος 2, δεν πρέπει να θεωρηθεί παρεπόμενο ή ήσσονος σημασίας σε σχέση με το άρθρο 3, παράγραφος 1. Οι δύο παράγραφοι του άρθρου αυτού αφορούν απλώς διαφορετικές πτυχές του «πεδίου εφαρμογής» του κανονισμού. Η μια παράγραφος αφορά *αυτό το οποίο* ρυθμίζεται, δηλαδή την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και τη μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο, για να χρησιμοποιήσω την ορολογία του κανονισμού. Η άλλη παράγραφος αφορά το ζήτημα *του πότε* ρυθμίζεται η επεξεργασία αυτή, δηλαδή όταν ο υπεύθυνος της επεξεργασίας ασκεί ορισμένες κατηγορίες δραστηριοτήτων. Επομένως, ήταν αδιάφορο για τον κοινοτικό νομοθέτη το αν θα όριζε πρώτα *το αντικείμενο* («τι ρυθμίζει ο κανονισμός;») και στη συνέχεια *τις περιπτώσεις* της εφαρμογής του («πότε εφαρμόζεται;») ή αντιστρόφως. Αυτό που έχει πράγματι σημασία είναι ότι οι απαντήσεις στα δύο αυτά ερωτήματα καθορίζουν *από κοινού* το πεδίο εφαρμογής του

κοινοτικού κανόνα, είτε πρόκειται για την οδηγία είτε για τον κανονισμό.

β) Η νομολογία του Δικαστηρίου

118. Μολονότι δεν υπάρχουν πολλές υποθέσεις στο πλαίσιο των οποίων το Δικαστήριο προέβη σε ερμηνεία του άρθρου 3 της οδηγίας 95/46/ΕΚ, πρέπει, πάντως, να αναφερθούν οι υποθέσεις *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ.⁵¹, *Lindqvist*⁵² και *Satakunnan*⁵³. Στην ανάλυση που ακολουθεί, είναι σημαντικό να υπομνησθεί ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46/ΕΚ είναι ταυτόσημο με το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001, ενώ το άρθρο 3, παράγραφος 2, της οδηγίας αντιστοιχεί, σε γενικές γραμμές, στο άρθρο 3, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

119. Στην υπόθεση *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ., το Δικαστήριο εξέτασε την αυστριακή νομοθεσία δυνάμει της οποίας οι δημόσιες επιχειρήσεις που υπόκεινται στον έλεγχο του *Rechnungshof* (αποστρατιωτικό Συμβούλιο) ήταν υποχρεωμένες να του γνωστοποιούν τις υπερβαίνουσες ένα ορισμένο επίπεδο αποδοχές και συντάξεις. Από τον φάκελο της υποθέσεως προκύπτει ότι οι πληροφορίες αυτές αντλούνταν (κατ'

51 — Προπαρατεθείσα στην υποσημείωση 32.

52 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Νοεμβρίου 2003, C-101/01, *Lindqvist* (Συλλογή 2003, σ. I-12971).

53 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 16ης Δεκεμβρίου 2008, C-73/07, *Satakunnan Markkinapörssi* και *Satamedia* (Συλλογή 2008, σ. I-9831).

ανάγκη) από τα φύλλα μισθοδοσίας και τα φύλλα καταβολής συντάξεων των οργανισμών που αφορούσε η υποχρέωση αυτή, βάσει της εφαρμογής πρόσφορων κριτηρίων έρευνας. Το Rechnungshof προέβαινε σε σύνθεση των πληροφοριών αυτών σε μια έκθεση που αποστέλλεται, στη συνέχεια, στο Nationalrat, στο Bundesrat (εθνικό και ομοσπονδιακό κοινοβούλιο, αντιστοίχως), καθώς και στα Landtage (κοινοβούλια των ομόσπονδων κρατών), πριν τεθούν στη διάθεση του κοινού γενικώς. Επιπλέον, η έκθεση του Rechnungshof έπρεπε να αναφέρει τα ονόματα των οικείων προσώπων και να διευκρινίζει για έκαστο εξ αυτών το ύψος των ετησίων αποδοχών τους⁵⁴.

120. Μεγάλο τμήμα της αποφάσεως είναι αφιερωμένο στην εξέταση του κατά πόσον οι αρμοδιότητες του Rechnungshof εμπίπτουν ή όχι στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 95/46/EK, καθόσον δεν συνδέονται με την ελεύθερη κυκλοφορία. Αφού έκρινε ότι η οδηγία είχε εν προκειμένω εφαρμογή, το Δικαστήριο προέβη στην ερμηνεία της. Εξ αυτού συνάγεται ότι, για το Δικαστήριο, η πρόσβαση στα δεδομένα και η διαβίβασή τους συνιστούσε τουλάχιστον «μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο» υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας. Λαμβανομένων υπόψη των πραγματικών περιστατικών, η προσέγγιση αυτή φαίνεται απολύτως εύλογη.

54 — Βλ. σκέψεις 3 έως 5 της αποφάσεως.

121. Η υπόθεση Lindqvist αφορούσε μια γυναίκα η οποία ασκούσε καθήκοντα εθελότριας κατήγητριας στη σουηδική Εκκλησία και η οποία, στο πλαίσιο μαθημάτων πληροφορικής στα οποία συμμετείχε, έπρεπε να δημιουργήσει μια αρχική σελίδα στο Διαδίκτυο. Δημιούργησε, λοιπόν, στην οικία της με τον προσωπικό της υπολογιστή ιστοσελίδες στο Διαδίκτυο οι οποίες, κατόπιν αιτήσεώς της, συνδέθηκαν με τον δικτυακό τόπο της Εκκλησίας της Σουηδίας. Οι προπαρατεθεισες σελίδες, που είχαν σκοπό να διευκολύνουν τα μέλη της ενορίας που προετοιμαζούν την επικύρωση της βαπτίσεως στη συλλογή των στοιχείων τα οποία χρειάζονταν, περιείχαν στοιχεία που αφορούσαν την B. Lindqvist και δεκαοκτώ από τους συναδέλφους της στην ενορία. Οι λεπτομέρειες που περιλαμβάνονται στις σελίδες αυτές αποτελούσαν αναμφιβόλως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»⁵⁵. Το Δικαστήριο έκρινε ότι η εργασία που συνίσταται στη φόρτωση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε σελίδα του Διαδικτύου πρέπει να θεωρηθεί ως «επεξεργασία» υπό την έννοια του ορισμού του άρθρου 2, στοιχείο β', της οδηγίας 95/46/EK (ο οποίος είναι ταυτσημος προς αυτόν του άρθρου 2, στοιχείο β', του κανονισμού 45/2001).

122. Απέμενε ακόμη να καθοριστεί αν μια τέτοια επεξεργασία ενέπιπτε στο πεδίο

55 — Στις ιστοσελίδες αναφερόταν συχνά «το ονοματεπώνυμο ή ενίοτε μόνον το όνομα. Η Β. Lindqvist περιέγραφε επιπλέον τα καθήκοντα που ασκούσαν οι συνάδελφοί της και τις ασχολίες τους κατά τον ελεύθερο χρόνο τους, με ελαφρώς χιουμοριστικό τρόπο. Σε πολλές περιπτώσεις, αναφέρονταν η οικογενειακή τους κατάσταση, ο αριθμός τους τηλεφώνου και άλλα στοιχεία.» (σκέψη 13 της αποφάσεως). Επιπλέον, το Δικαστήριο έκρινε ότι η πληροφορία που παρέσχε η Β. Lindqvist ότι ένα πρόσωπο είχε τραυματιστεί στο πόδι και τελούσε σε μερική αναρρωτική άδεια συνιστούσε «δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα» σχετικά με την υγεία υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46/EK, και δεν θα έπρεπε να γνωστοποιηθεί (σκέψεις 49 έως 51 της αποφάσεως).

εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46/EK. Συναφώς, το Δικαστήριο έκρινε ότι «[...] η αναγραφή στοιχείων σε ιστοσελίδα του Διαδικτύου προϋποθέτει, σύμφωνα με τις εφαρμοζόμενες σήμερα τεχνικές και μηχανογραφικές διαδικασίες, την εκτέλεση μιας εργασίας τοποθέτησως της σελίδας αυτής σε ένα διακομιστή του Διαδικτύου (server), καθώς και τις αναγκαίες εργασίες για να μπορούν να έχουν πρόσβαση στη σελίδα αυτή τα πρόσωπα που συνδέονται με το Διαδίκτυο. *Οι εργασίες αυτές πραγματοποιούνται, τουλάχιστον εν μέρει, κατά τρόπο αυτοματοποιημένο*»⁵⁶.

123. Για τον λόγο αυτόν, το Δικαστήριο απάντησε στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα ότι η επίμαχη εργασία συνιστούσε «αυτοματοποιημένη, εν όλω ή εν μέρει, επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46/EK. Το Δικαστήριο δεν χρειάστηκε να εξετάσει το ζήτημα αν η εργασία αυτή προϋπόθετε «μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο» (τελευταίο εδάφιο του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας). Επομένως, η απόφαση αυτή δεν διευκρινίζει τι περιλαμβάνει η εν λόγω κατηγορία αρχείου.

124. Όπως στην υπόθεση *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ., το Δικαστήριο εξέτασε μήπως οι δραστηριότητες της B. Lindqvist δεν ενέπυταν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας 95/46/EK και, αφού έκρινε ότι η οδηγία είχε εφαρμογή, προέβη στην ερμηνεία της.

125. Η μία λίαν σαφής συνέπεια της απόφασως Lindqvist έγκειται στο γεγονός ότι, αφής η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της νομοθεσίας σχετικά με την προστασία των δεδομένων, είτε πρόκειται για την οδηγία 95/46/EK είτε για τον κανονισμό 45/2001. Πάντως, αίτηση διαβιβάσεως εγγράφων η οποία υποβάλλεται δυνάμει του κανονισμού 1049/2001 δεν πρέπει να υπόκειται, κατ' εμέ, στην ίδια μεταχείριση αλλά να εξετάζεται κατά τρόπο εξατομικευμένο και διά χειρός⁵⁷.

126. Τέλος, στην υπόθεση *Satakunnan*, το Δικαστήριο εξέτασε τη δημοσιοποίηση από τη *Satakunnan Markkinapörssi Oy* (στο εξής: *Satakunnan*) και τη *Satamedia Oy* (στο εξής: *Satamedia*) φορολογικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούσαν περίπου 1 200 000 φυσικά πρόσωπα και είχαν συλλεγεί νομίμως από τις φινλανδικές φορολογικές αρχές. Ο *Tietosuojavaltuutettu* (διαμεσολαβητής που είναι επιφορτισμένος με την προστασία δεδομένων) είχε ζητήσει από τα εθνικά δικαστήρια της Φινλανδίας να απαγορεύσουν τη συλλογή και τη δημοσιοποίηση των δεδομένων αυτών. Η *Satakunnan* και η *Satamedia* προέβησαν ότι η επεξεργασία των δεδομένων αυτών είχε πραγματοποιηθεί για αποκλειστικά δημοσιογραφικούς σκοπούς.

127. Το Δικαστήριο διαπίστωσε, κατ' αρχάς, άμεσα ότι επρόκειτο για δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα υπό την έννοια του άρθρου 2,

56 — Σκέψη 26 της αποφάσεως, η υπογράμμιση δική μου.

57 — Στα σημεία 135 επ., εξετάζω το ενδεχόμενο να υπαχθεί η χρησιμοποίηση της λειτουργίας «search» (αναζήτηση) ενός υπολογιστή στην έννοια της «εν μέρει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας».

στοιχείο α', της οδηγίας 95/64/ΕΚ, και ότι η επίμαχη δραστηριότητα συνιστούσε «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» σύμφωνα με το άρθρο 2, στοιχείο β', της ίδιας οδηγίας, για να καταλήξει ότι οι δραστηριότητες της Satakunnan ενέπιπταν στον ορισμό της «επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» του άρθρου 3, παράγραφος 1, της ίδιας οδηγίας⁵⁸. Το Δικαστήριο εξέτασε στη συνέχεια τις εξαιρέσεις του άρθρου 3, παράγραφος 2, της οδηγίας, αποκλείοντας, πάντως, την εφαρμογή τους στην υπό κρίση υπόθεση, και προέβη κατόπιν στην ερμηνεία του άρθρου 9 της οδηγίας, όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που πραγματοποιείται με αποκλειστικά δημοσιογραφικούς σκοπούς.

128. Η γενική εισαγγελέας J. Kokott, αντιθέτως, εξέτασε διεξοδικά το ζήτημα αν οι επίδικες δραστηριότητες καλύπτονταν από το γράμμα του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46/ΕΚ⁵⁹. Ασχολήθηκε με την ουσία του ζητήματος αυτού συνοπτικά αλλά και με μεγάλη σαφήνεια, τονίζοντας τα εξής: «είναι πιθανόν ότι οι διαδικασίες επεξεργασίας που ανέφερε το αιτούν δικαστήριο εκτελούνται, τουλάχιστον εν μέρει, αυτομάτως, εν πάση περιπτώσει εάν δεν ληφθεί υπόψη η περαιτέρω παράδοση του ψηφιακού δίσκου CD-ROM. Η αυτοματοποίηση της παραδόσεως δεν χρήζει, πάντως, περαιτέρω διευκρινίσεως, επειδή η δημοσίευση των δεδομένων φορολογικού χαρακτήρα σε έντυπο συνιστά αρχείο και η ανακοίνωση υπό τη μορφή υπηρεσίας σύντομων γραπτών μηνυμάτων προϋποθέτει την αναζήτηση πληροφοριών από αρχείο. Κατά συνέπεια, όλες οι αναφερθείσες δραστηριότητες –περιλαμβανομένης και της περαιτέρω παραδόσεως των δεδομένων με CD-ROM– συνιστούν επεξεργασία

δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είτε αποθηκεύονται είτε πρόκειται να αποθηκευθούν σε ένα αρχείο»⁶⁰. Σύμφωνα με τον συλλογισμό αυτόν, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι δραστηριότητες της υποθέσεως ενέπιπταν στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46/ΕΚ.

129. Η ανάλυση αυτή είναι παρεμφερής προς τη δική μου στην παρούσα υπόθεση.

130. Θα επιθυμούσα επίσης να αναφερθώ ακροθιγώς στην υπόθεση Νικολάου⁶¹, η οποία συνιστά, πλην σφάλματος ή παραλείψεως εκ μέρους μου, τη μοναδική υπόθεση που αφορά το άρθρο 3 του κανονισμού 45/2001. Η υπόθεση αφορούσε διαρροή πληροφοριών στον τύπο σχετικά με έρευνα εν εξελίξει στην οποία είχε εμπλακεί πρώην μέλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Το Πρωτοδικείο περιορίστηκε στην εξέταση του γράμματος του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 45/2001, των ορισμών των «δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» και της «επεξεργασίας» του άρθρου 2, στοιχείο α' και β', αντιστοίχως, καθώς και της έννοιας της παράνομης επεξεργασίας σύμφωνα με το άρθρο 5 του ίδιου κανονισμού. Ουδόλως εξέτασε το άρθρο 3, παράγραφος 2.

58 — Σκέψεις 35 έως 37 της αποφάσεως.

59 — Σκέψεις 33 έως 35 των προτάσεων της γενικής εισαγγελέας στην υπόθεση Satakunnan.

60 — Σκέψη 34 των προτάσεων της γενικής εισαγγελέας.

61 — Απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-259/03, Νικολάου κατά Επιτροπής (Συλλογή 2007, σ. II-99, συνοπτική δημοσίευση).

131. Δεν νομίζω ότι οι προηγούμενες αποφάσεις συνιστούν ανυπέβλητο εμπόδιο στην αποδοχή της ερμηνείας του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001 που προτείνω.

γ) Οι λοιπές ενστάσεις

132. Θα ήθελα, πάντως, να εξετάσω στη συνέχεια δύο ενστάσεις που θα μπορούσαν ενδεχομένως να προβληθούν κατά της προσεγγίσεως που υιοθετήσα.

133. Πρώτον, ας υποθεθεί ότι ένα πρόσωπο ζητεί και λαμβάνει έγγραφο από κοινοτικό θεσμικό όργανο, χωρίς να χρειάζεται να δικαιολογήσει την αίτησή του, σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του κανονισμού 1049/2001. Ας υποθεθεί ότι το πρόσωπο αυτό, χρησιμοποιώντας σύγχρονες τεχνολογίες, σαρώνει το έγγραφο και υποβάλλει την ηλεκτρονική μορφή που προκύπτει σε αυτοματοποιημένη ή ημι-αυτοματοποιημένη επεξεργασία, προκειμένου, για παράδειγμα, να έλθει σε επαφή μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με όλα τα πρόσωπα των οποίων τα ονόματα αναγράφονται στο έγγραφο. Δεν θα υπήρχε με τον τρόπο αυτό καταστρατήγηση του αυστηρού καθεστώτος προστασίας των προσωπικών δεδομένων του κανονισμού 45/2001;

134. Δεν νομίζω ότι θα συνέβαινε αυτό. Πράγματι, ο ενδιαφερόμενος απέκτησε το έγγραφο σύμφωνα με τους κανόνες

προσβάσεως στα έγγραφα. Πάντως, κάθε μεταγενέστερη *χρήση* του εγγράφου αυτού η οποία συνεπάγεται την επεξεργασία με αυτοματοποιημένα ή ημι-αυτοματοποιημένα μέσα, ή ακόμη συνεπάγεται την αποθήκευσή του (ή αποσκοπεί στην αποθήκευσή του) μαζί με άλλα έγγραφα σε βάση δεδομένων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Κατά συνέπεια, από το χρονικό αυτό σημείο, το έγγραφο τελεί υπό το εθνικό καθεστώς προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, το οποίο μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την προπαρατεθείσα οδηγία.

135. Δεύτερον, είναι ευρέως γνωστό ότι, σε πολλά προγράμματα πληροφορικής, η λειτουργία της αναζήτησεως («search») μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την ανεύρεση και ανάκτηση πληροφοριών με την εφαρμογή ορισμένων κριτηρίων. Επιπλέον, όλο και συχνότερα, η πληροφορία αποθηκεύεται ηλεκτρονικά. Επομένως, η λειτουργία αυτή χρησιμοποιείται συνήθως για την ανεύρεση και την ανάκτηση συγκεκριμένου εγγράφου, στο οποίο ζητήθηκε η πρόσβαση σύμφωνα με τον κανονισμό 1049/2001 και το οποίο περιέχει παρεμπιπτόντως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως τα ονόματα των μετεχόντων σε συνεδρίαση. Ανακύπτει το ερώτημα αν η μέθοδος αυτή συνιστά επίσης «μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο» ή ακόμη και «εν [...] μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

136. Για να απαντήσω στη διττή αυτή ένσταση, η αφετηρία μου θα είναι –νομίζω ότι πρέπει να είναι– η αναγνώριση της τάσεως να αποθηκεύονται ή να ταξινομούνται από

κοινού τα πρακτικά διαφόρων συνεδριάσεων· η αποθήκευση αυτή μπορεί να γίνει ηλεκτρονικά. Είναι πολύ πιθανό ότι το πρόσωπο που είναι επιφορτισμένο με την επεξεργασία αιτήσεως που υποβλήθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό 1049/2001 θα χρησιμοποιήσει τη λειτουργία «search» ενός υπολογιστή για να εντοπίσει το ζητούμενο έγγραφο.

137. Κατ' ουσίαν, η απάντηση στο πρώτο σκέλος της ενστάσεως είναι ότι το επίμαχο «αρχείο» δεν συνιστά «διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια», κατά τον ορισμό του άρθρου 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 45/2001. Στην πραγματικότητα, αποθηκεύονται τα πρακτικά κάθε συνεδρίασεως και όχι τα προσωπικά δεδομένα των μετεχόντων στις συνεδριάσεις αυτές, τα οποία περιλαμβάνονται παρεμπιπτόντως στα πρακτικά.

138. Το προηγούμενο παράδειγμα θα μπορούσε να συγκριθεί με το παράδειγμα ενός αρχείου που περιέχει τις αιτήσεις καταβολής επιδοτήσεων στον γαλακτοκομικό τομέα της κοινής γεωργικής πολιτικής κατά το τρέχον ημερολογιακό έτος. Στην υποθετική αυτή περίπτωση, μολονότι «κάθε αίτηση» αποθηκεύεται, το όνομα του αιτούντος δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να θεωρηθεί ως «παρεμπιπτόντως αναφερόμενο» στοιχείο. Είναι προφανές ότι το πρόγραμμα που προορίζεται για την επεξεργασία των αιτήσεων αυτών θα είναι διαμορφωμένο κατά τρόπον ώστε η «αναζήτηση με βάση το όνομα» («search by name») να συνιστά λειτουργία που εκτελείται ευχερώς (και χρησιμοποιείται συχνά).

139. Αντιθέτως, κατά την επεξεργασία αιτήσεως προσβάσεως σε έγγραφα, η αναζήτηση θα διενεργηθεί γενικώς με τη χρήση διαφορετικών κριτηρίων αναζητήσεως, όπως «συνεδρίαση της [ημερομηνία]», «Επιτροπή [αριθμός αναφοράς]», κ.λπ., πράγμα το οποίο δεν έχει καμία σχέση με τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όπως το όνομα των μετεχόντων σε μια συνεδρίαση. Το δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα αφεαυτού δεν θα χρησιμεύσει ως βασικό κριτήριο αναζητήσεως. Επομένως, πρόκειται για επεξεργασία εγγράφων και όχι για επεξεργασία δεδομένων.

140. Αναγνωρίζω ότι η συστηματική χρήση της λειτουργίας αναζητήσεως για την ανάκτηση των πρακτικών όλων των συνεδριάσεων στις οποίες παρέστη ο Χ θέτει ευαίσθητα ζητήματα. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι, στην περίπτωση αυτή, αντικείμενο επεξεργασίας αποτελούν περισσότερο τα πρακτικά παρά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και ότι η λειτουργία αναζητήσεως δεν αφορά «διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», κατά το άρθρο 2, στοιχείο γ', του κανονισμού 45/2001. Ταυτοχρόνως, είναι αναμφίβολο ότι η αναζήτηση θα είναι ειδικά μια «εργασία [...] που εφαρμόζ[ε]ται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα» και, κατά συνέπεια, σύμφωνα με τον ορισμό του άρθρου 2, στοιχείο β', του κανονισμού 45/2001, θα συνιστά επεξεργασία. Πράγματι, ο λόγος διενέργειας της αναζητήσεως αυτής είναι ο εντοπισμός και η περιγραφή της συμμετοχής του Χ στις συνεδριάσεις.

141. Λαμβανομένων υπόψη των επιδιώξεων και του σκοπού του κανονισμού 45/2001, νομίζω ότι στο παρόν στάδιο το επίκεντρο της προσοχής πρέπει να μετατεθεί από τα πρακτικά στην επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που απαιτείται προς

εφαρμογή του κανονισμού 45/2001. Πλέον εμπειριστατωμένη εξέταση αποκαλύπτει ότι, ακόμη και αν υποβλήθηκε επί τη βάσει του κανονισμού 1049/2001, η αίτηση που αφορά όλα τα πρακτικά των συνεδριάσεων στις οποίες παρέστη ο Χ συνιστά αίτηση επεξεργασίας δεδομένων σχετικά με τον Χ. Πράγματι, χρησιμοποιείται μια λειτουργία αναζήτησεως με βάση το όνομα για τη συγκέντρωση όλων των δεδομένων συγκεκριμένου τύπου που αφορούν ειδικά το πρόσωπο αυτό. Στην πραγματικότητα, μια αίτηση που παρουσιάζει τα χαρακτηριστικά αυτά είναι μάλλον συγκεκαλυμμένη αίτηση παροχής πληροφοριών για τον Χ και τις δραστηριότητές του παρά αίτηση προσβάσεως σε έγγραφα στα οποία γινόταν παρεμπιπτόντως μνεία του προσώπου αυτού. Η αίτηση αυτή θα πρέπει, επομένως να αντιμετωπισθεί σύμφωνα με την πραγματική της φύση: πρόκειται για αίτηση η οποία συνεπάγεται την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα⁶².

142. Πάντως, η χρήση της λειτουργίας αναζήτησεως σε υπολογιστή για τον εντοπισμό εγγράφου το οποίο ζητήθηκε σύμφωνα με τον κανονισμό σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα δεν συνιστά, κατά κανόνα, «μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο».

143. Εξακολουθεί, ωστόσο, να υφίσταται μια δυσκολία επειδή το Δικαστήριο έκρινε, με την

απόφαση Lindqvist, ότι, εφόσον η επεξεργασία είναι αυτοματοποιημένη ή εν μέρει αυτοματοποιημένη, θα υπάγεται στους κανόνες σχετικά με την προστασία των δεδομένων, οπότε ο τρόπος και το είδος της αποθηκεύσεώς τους δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον. Επομένως, πρέπει τώρα να εξετάσω το δεύτερο σκέλος της ενστάσεως: το ζήτημα αν η απλή χρήση της λειτουργίας αναζήτησεως συνιστά «εν [...] μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα».

144. Νομίζω ότι η απάντηση έγκειται στο γεγονός ότι η λειτουργία αναζήτησεως δεν είναι κάτι παραπάνω από μια ενέργεια η οποία θα μπορούσε να πραγματοποιηθεί διά χειρός, έστω κατά πλέον επίπονο τρόπο, όπως ακριβώς το ηλεκτρικό δρόπανο σκάβει μια τρύπα ταχύτερα και αποτελεσματικότερα από ένα χειροδρόπανο και ένα στροφαλοφόρο άξονα⁶³. Πρέπει να υπάρχει προηγούμενη ανθρώπινη παρέμβαση για να αναγνωσθεί και να αναλυθεί η αίτηση προσβάσεως στο έγγραφο αυτό και να εκτιμηθεί, για παράδειγμα, αν η αίτηση αφορά ένα ευαίσθητο έγγραφο υπό την έννοια του άρθρου 9 του κανονισμού 1049/2001. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα χρησιμοποιήσει κατ' ανάγκη τη διανοητική του ικανότητα για να καθορίσει τα αρχικά κριτήρια αναζήτησεως και, ενδεχομένως, να τα επαναπροσδιορίσει. Εφόσον εντοπισθεί το έγγραφο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει να υποκατασταθεί εκ νέου στη μηχανή για να ελέγξει το έγγραφο και να αποφασίσει αν πρέπει να παράσχει πρόσβαση στο πλήρες έγγραφο, αν έχει εφαρμογή κάποια από τις εξαιρέσεις του άρθρου 4 του κανονισμού 1049/2001 και να διευκρινίσει, ενδεχομένως, πώς θα παρασχεθεί η πρόσβαση στο υπόλοιπο τμήμα του εγγράφου, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 6, του ίδιου κανονισμού.

62 — Βλ. κατωτέρω, σημεία 158 έως 166 των παρουσών προτάσεων. Ευτυχώς, στην υπό κρίση υπόθεση, η αίτηση δεν καθιστά αναγκαία την εξέταση μιας τόσο ακανθώδους περιπτώσεως, έστω και αν φαίνεται ότι η Bavarian Lager επιθυμύσε πράγματι να εξακριβώσει ποια πρόσωπα παρέστησαν στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου 1996.

63 — Παλαιό περιστρεφόμενο εργαλείο διατρήσεως.

145. Επομένως, όταν εξετάζει αίτηση προσβάσεως σε έγγραφα, ο αρμόδιος υπάλληλος πρέπει να αποφασίσει αν και σε ποιο βαθμό θα χρησιμοποιήσει τη λειτουργία της αναζητήσεως. Θα πρέπει επίσης να καθορίσει τον ή τους όρους της αναζητήσεως. Ένας ανθρωπίνος εγκέφαλος θα διευθύνει πάντοτε την τεχνολογία, όπως ακριβώς ο τεχνίτης θα εξακολουθήσει να χειρίζεται το ηλεκτρικό δρόπανο το οποίο αντικατέστησε το χειροδρόπανο.

«δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» και της «επεξεργασίας» που περιλαμβάνονται στο άρθρο 2, στοιχεία α' και β', αντιστοίχως, και ότι, κατ' εφαρμογή της ίδιας αρχής, η έννοια της εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2, θα πρέπει επίσης να ερμηνευθεί όσο το δυνατόν ευρύτερα.

146. Νομίζω ότι μια σειρά ενεργειών, όπως η ανωτέρω περιγραφείσα, στην οποία το ανθρώπινο στοιχείο διαδραματίζει τόσο πρωταρχικό ρόλο και *διατηρεί τον έλεγχο καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας*, δεν θα πρέπει να θεωρηθεί ως «εν [...] μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» υπό την έννοια του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001⁶⁴. Πρέπει, μεταξύ άλλων, να γίνει διάκριση μεταξύ της περιπτώσεως αυτής και της φορτώσεως σελίδων Διαδικτύου, όπως στην υπόθεση Lindqvist, όπου *ένα μέρος* των ενεργειών είναι, κατά τη φύση του, αυτοματοποιημένο.

148. Η απάντησή μου στο επιχείρημα αυτό περιλαμβάνει δύο πτυχές.

147. Παραδέχομαι ότι θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι, με τον κανονισμό 45/2001, ο κοινοτικός νομοθέτης επιδίωξε να προσδώσει ευρύτατο πεδίο εφαρμογής στους κανόνες του, όπως καταδεικνύουν οι ορισμοί των

149. Πρώτον, ο ορισμός του πεδίου εφαρμογής ενός κοινοτικού κανόνα δικαίου δεν ισοδυναμεί με τον ορισμό των εννοιών που θα ερμηνευθούν εντός του πεδίου εφαρμογής του. Δεύτερον, μια τόσο ευρεία ερμηνεία του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 45/2001 περιορίζει απараδέκτως την αποτελεσματικότητα του κανονισμού 1049/2001. Μεγάλος αριθμός εγγράφων περιλαμβάνει, κατά τον ένα ή τον άλλο τρόπο, αναφορές σε ονόματα ή σε άλλα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Όταν ο κοινοτικός νομοθέτης εκθέτει, στη δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 45/2001, ότι «[...] η πρόσβαση στα έγγραφα, *συμπεριλαμβανομένων των όρων πρόσβασης στα έγγραφα που περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα*, διέπεται από τις ρυθμίσεις που έχουν θεσπιστεί δυνάμει του άρθρου 255 [...] ΕΚ, το πεδίο εφαρμογής του οποίου εκτείνεται στους τίτλους V και VI της Συνθήκης [ΕΕ]» [κατά συνέπεια, επί του παρόντος, του κανονισμού 1049/2001] [η υπογράμμιση δική μου], πρέπει, κατ' εμέ, να θεωρηθεί ότι κυριολεκτεί.

64 — Σκοπίμως δεν εξετάζω το ζήτημα αν θα ήταν δυνατή, κατ' εφαρμογή της τεχνητής νομοσύνης, η αντικατάσταση μίας, της πλειονότητας ή ακόμη όλων των λειτουργιών που εκτελούνται επί του παρόντος διά χειρός. Από τις πληροφορίες που έχουν περιέλθει σε γνώση του Δικαστηρίου προκύπτει ότι τα πραγματικά περιστατικά έχουν όπως ακριβώς τα περιγράψαμε. Επιπλέον, φαίνεται απίθανο ότι ο κοινοτικός νομοθέτης είχε ενδεχομένως υπόψη του την τεχνητή νομοσύνη όταν εξέδωσε τον κανονισμό 1049/2001.

150. Τελικώς, εξακολουθώ να υποστηρίζω ότι το Δικαστήριο θα πρέπει να ερμηνεύσει το άρθρο 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001 υπό την έννοια ότι ορίζει τις *συνθήκες* υπό τις οποίες εφαρμόζεται ο κανονισμός (η «εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και η μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία τέτοιων δεδομένων που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο»). Η εν λόγω επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας καλύπτεται από τον κανονισμό 45/2001, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3, παράγραφος 1, αυτού, στο μέτρο που «πραγματοποιείται στα πλαίσια της άσκησης δραστηριοτήτων που εμπίπτουν, εν όλω ή εν μέρει, στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου». Ο κανονισμός αυτός δεν καλύπτει άλλες περιπτώσεις, οι οποίες θα υπάγονται σε άλλες διατάξεις, ιδίως, στον κανονισμό 1049/2001, εφόσον πρόκειται για αίτηση προσβάσεως σε έγγραφα που βρίσκονται στην κατοχή των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας.

2. Οι συνέπειες της επιτευχθείσας κατά τον τρόπο αυτόν συμφιλιώσεως των δύο κανονισμών

151. Θα τονίσω, κατ' αρχάς, ορισμένα από τα συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά της υπό κρίση διαφοράς προκειμένου να δώσω μια σαφέστερη κατευθυντήρια γραμμή στη συλλογιστική μου. Πρόκειται, συναφώς, για αίτηση που κατατέθηκε με σκοπό την πρόσβαση σε συγκεκριμένο έγγραφο: στο

πλήρες κείμενο των πρακτικών μιας συνεδριάσεως. Επιπλέον, η αίτηση διατυπώθηκε επί τη βάση του κανονισμού 1049/2001, του οποίου το άρθρο 6 ορίζει ειδικά ότι ο αιτών δεν υποχρεούται να δικαιολογήσει την αίτησή του.

152. Εφόσον, κατά την παραλαβή της αιτήσεως, το θεσμικό όργανο της Κοινότητας διαπιστώνει ότι το ζητούμενο έγγραφο περιέχει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, είναι υποχρεωμένο να εκτιμήσει, κατ' αρχάς, αν η γνωστοποίηση των δεδομένων αυτών θίγει την ιδιωτική ζωή και την ακεραιότητα του υποκειμένου των δεδομένων, επειδή το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 προβλέπει την προστασία της ιδιωτικής ζωής όπως καθιερώθηκε με την ΕΣΔΑ. Εάν η γνωστοποίηση αυτή συνιστά επέμβαση, για να χρησιμοποιήσω την ορολογία της ΕΣΔΑ, θα πρέπει να εκτιμηθεί αν η εν λόγω προσβολή της ιδιωτικής ζωής είναι δικαιολογημένη σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, ΕΣΔΑ⁶⁵.

153. Στο πλαίσιο αυτό, φρονώ ότι εσφαλμένως το Πρωτοδικείο έκρινε ότι η γνωστοποίηση σε τρίτους του ονόματος των μετεχόντων στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996 δεν συνιστούσε δυνάμει επέμβαση στην ιδιωτική

65 — Αυτή τη διαδικασία ακολουθεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (στο εξής: ΕΔΔΑ). βλ. π.χ. αποφάσεις *Amann* κατά Ελβετίας της 16ης Φεβρουαρίου 2000 (προσφυγή αριθ. 27798/95, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-II, § 65), και *Rotaru* κατά Ρουμανίας της 4ης Μαΐου 2000 (προσφυγή αριθ. 28341/95, *Recueil des arrêts et décisions* 2000-II, § 65). Το Δικαστήριο υιοθετεί τη μέθοδο αυτή όταν εξετάζει την ενδεχόμενη προσβολή των δικαιωμάτων του ανθρώπου· βλ. την προαναφερθείσα απόφαση *Österreichischer Rundfunk* κ.λπ., σκέψεις 73 έως 90.

ζωή. Η ερμηνεία της έννοιας της «επεμβάσεως» που δίδει το ΕΔΔΑ είναι πολύ ευρεία⁶⁶. Το όνομα ταυτοποιεί τα πρόσωπα· κατά συνέπεια, η γνωστοποίησή του, ακόμη και στο πλαίσιο των επαγγελματικών σχέσεων, συνιστά δυνάμει επέμβαση της φύσεως αυτής⁶⁷.

154. Επομένως, το ζήτημα ήταν αν η εν λόγω δυνάμει επέμβαση, υπό τη μορφή αυτή και εντός του συγκεκριμένου πλαισίου, ήταν

66 — Βλ. π.χ. ΕΔΔΑ, αποφάσεις *Hunig* κατά Γαλλίας της 24ης Απριλίου 1990 (σειρά Α αριθ. 176-B, §§ 8 και 25), *Niemietz* κατά Γερμανίας της 16ης Δεκεμβρίου 1992 (σειρά Α αριθ. 251-B, § 29), και *Peck* κατά Ηνωμένου Βασιλείου της 28ης Απριλίου 2003 (προσφυγή αριθ. 44647/98, *Recueil des arrêts et décisions* 2003 I, § 57).

67 — «Όσον αφορά την προστασία του ονόματος από την ΕΣΔΑ, βλ. αποφάσεις *Burghartz* κατά Ελβετίας της 22ας Φεβρουαρίου 1994 (σειρά Α αριθ. 280-B, σ. 28, § 24), *Sjterna* κατά Φινλανδίας της 25ης Νοεμβρίου 1994 (σειρά Α αριθ. 299-A, σ. 60, § 37), *Bulgakov* κατά Ουκρανίας της 11ης Σεπτεμβρίου 2007 (προσφυγή αριθ. 59894/00, § 43) και παρατιθέμενη εκεί νομολογία. Στο κοινοτικό δίκαιο όσον αφορά το όνομα, βλ. ιδίως προτάσεις του γενικού εισαγγελέα *Jacobs* της 9ης Δεκεμβρίου 1992 στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 30ης Μαρτίου 1993, C-168/91, *Κωνσταντινίδης* (Σύλλογη 1993, σ. I-1191, σημείο 40), όπου τονίζει τα εξής: «Το δικαίωμα ενός ανθρώπου όσον αφορά το όνομά του είναι θεμελιώδες υπό όλες τις έννοιες του όρου. Εν τέλει, τι είμαστε χωρίς όνομα; Το όνομα μας είναι αυτό που ξεχωρίζει καθένα από εμάς από την υπόλοιπη ανθρωπότητα. Το όνομα μας είναι αυτό που μας δίνει ένα αίσθημα ταυτότητας, αξιοπρέπειας και αυτοεκτίμησης. Το να στερηθεί ένα πρόσωπο από το νόμιμο όνομά του αποτελεί την εσχάτη εξαθλίωση, όπως το δείχνει η συνήθης πρακτική των κατασταλτικών ποινικών συστημάτων που συνίσταται στην αντικατάσταση του ονόματος του φυλακισμένου από έναν αριθμό. Στην περίπτωση του *Κωνσταντινίδη*, η προσβολή των άλλων δικαιωμάτων του, σε περίπτωση που υποχρεούται να φέρει το όνομα “*Hrēstos*” αντί το όνομα “*Christos*”, είναι ιδιαίτερα σοβαρή: όχι μόνο η εθνική προέλευσή του δεν φαίνεται πλέον, αφού το “*Hrēstos*” δεν έχει ούτε την όψη ούτε τον ήχο ενός ελληνικού ονόματος και έχει μια χροιά αορίστως σλαβική, αλλά επιπλέον, προσβάλλεται το θρησκευτικό του συναίσθημα, δεδομένου ότι ο χριστιανικός χαρακτήρας του ονόματός του εξαφανίζεται. Κατά την προφορική διαδικασία, ο *Κωνσταντινίδης* παρατήρησε ότι όφειλε το όνομα του στην ημερομηνία γεννήσεώς του (25 Δεκεμβρίου), δεδομένου ότι Χριστός είναι το ελληνικό όνομα του ιδρυτή της χριστιανικής –όχι “χρεστιανικής”– θρησκείας». Βλ. επίσης αποφάσεις του Δικαστηρίου της 2ας Οκτωβρίου 2003, C-148/02, *Garcia Avello* (Σύλλογη 2003, σ. I-11613, σκέψη 25), και της 14ης Οκτωβρίου 2008, C-353/06, *Grunkin* και *Paul* (Σύλλογη 2008, σ. I-7639, σκέψη 22 επ.), καθώς και προτάσεις μου στην υπόθεση αυτή· βλ. επίσης προτάσεις του γενικού εισαγγελέα *Jacobs* της 30ής Ιουνίου 2005 στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση της 27ης Απριλίου 2006, C-96/04, *Standesamt Stadt Niebüll* (Σύλλογη 2006, σ. I-3561).

δικαιολογημένη. Κατ’ εμέ, θα ακούσε να εφαρμοστεί ο συνήθης έλεγχος του δικαιολογημένου χαρακτήρα των επεμβάσεων στην ιδιωτική ζωή σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 8, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ –δηλαδή το μέτρο πρέπει να προβλέπεται από τον νόμο, να είναι αναγκαίο σε μια δημοκρατική κοινωνία και να είναι ανάλογο προς τους επιδιωκόμενους σκοπούς– για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η εν δυνάμει επέμβαση ήταν δικαιολογημένη. Η μέθοδος αυτή θα παρείχε επιπλέον τη δυνατότητα ευθυγραμμίσεως της αποφάσεως των κοινοτικών δικαστηρίων σχετικά με τα δικαιώματα του ανθρώπου που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας διαφοράς προς τη νομολογία και τη μεθοδολογία του ΕΔΔΑ, πράγμα το οποίο, υπό το πρίσμα της αποφάσεως *Bosphorus*⁶⁸ του ΕΔΔΑ είναι όχι μόνον ευκαίιο αλλά και ουσιώδες.

155. Το σφάλμα στο οποίο υπέπεσε το Πρωτοδικείο όταν έκρινε ότι δεν υπήρξε επέμβαση στην ιδιωτική ζωή⁶⁹ θα ακούσε για να ζητηθεί η αναίρεση της αποφάσεως, αλλά δεν θα παρείχε τη δυνατότητα να επιλυθεί το πρόβλημα της συμφιλίωσης των δύο επίμαχων κανονισμών. Ας μου επιτραπεί, επομένως, να απομακρυνθώ από τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς για να εξετάσω το ζήτημα γενικώς.

68 — ΕΔΔΑ, απόφαση *Bosphorus Hava Yolari Turizm ve Ticaret Anonim Sirketi* κατά *Ιρλανδίας* της 30ής Ιουνίου 2005 (προσφυγή αριθ. 45036/98, *Recueil des arrêts et décisions* 2005-VI, βλ. ιδίως §§ 159 έως 165).

69 — Θα αναλύσω κατωτέρω, εμπειριστικώς, το ζήτημα στα σημεία 206 έως 210 των προτάσεων αυτών.

156. Επανέρχομαι στην αφετηρία της συλλογιστικής μου.

εφόσον συντρέχει η περίπτωση β), πρέπει να εξετασθεί προσεκτικά και να διευκρινισθεί τι ακριβώς ζητείται.

157. Θα προσπαθήσω, στη συνέχεια, να εξηγήσω, πρώτον, τις κατευθυντήριες αρχές που πρέπει να εφαρμοστούν, από διανοητικής απόψεως, σε αίτηση προσβάσεως σε έγγραφο που υποβλήθηκε σε θεσμικό όργανο της Κοινότητας, πριν απαντήσω στο ερώτημα αν το όργανο στο οποίο υποβλήθηκε η αίτηση πρέπει να δημοσιεύσει ή να γνωστοποιήσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

α) Εξέταση του προβλήματος υπό γενικότερο πρίσμα

158. Όταν ένα θεσμικό όργανο της Κοινότητας παραλαμβάνει αίτηση προσβάσεως σε έγγραφα, η πρώτη ενέργειά του θα είναι να διαπιστώσει αν η αίτηση αφορά έγγραφα τα οποία δεν περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα [περίπτωση α)], ή έγγραφα τα οποία περιέχουν την εν λόγω κατηγορία δεδομένων [περίπτωση β)]⁷⁰. Η περίπτωση α) δεν δημιουργεί καμία δυσκολία, δεδομένου ότι το θεσμικό όργανο θα πρέπει να γνωστοποιήσει το έγγραφο στον αιτούντα, εφαρμόζοντας ευθέως τον κανονισμό 1049/2001, εκτός εάν τυγχάνει εφαρμογής κάποια άλλη από τις άλλες εξαιρέσεις που προβλέπει ο λόγω κανονισμός. Αντιθέτως,

159. Πράγματι, στην περίπτωση β), πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ των δύο υποκατηγοριών εγγράφων: η πρώτη, την οποία θα αποκαλούσα «β-1», αφορά τα συνήθη έγγραφα στα οποία γίνεται παρεμπιπτόντως μνεία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και ως προς τα οποία η πρόθεση συντάξεως ελάχιστα συνδέεται με τα ίδια τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, για παράδειγμα τα πρακτικά μιας συνεδριάσεως. Ο λόγος υπάρξεως των εγγράφων αυτών είναι η αποθήκευση πληροφοριών μεταξύ των οποίων τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα αφεαυτών έχουν ελάχιστη σημασία. Στη δεύτερη υποκατηγορία, την οποία θα αποκαλούσα «β-2», ανήκουν τα έγγραφα που περιέχουν κατ' ουσία μεγάλο αριθμό δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, για παράδειγμα ένα κατάλογο προσώπων με τα χαρακτηριστικά τους. Ο λόγος υπάρξεως των εγγράφων της υποκατηγορίας «β-2» είναι ακριβώς η συγκέντρωση των εν λόγω δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

160. Αφού διαπιστωθεί το περιεχόμενο του ζητούμενου εγγράφου, το θεσμικό όργανο της Κοινότητας θα πρέπει, σε ένα δεύτερο στάδιο, να χαρακτηρίσει την αίτηση. Στην περίπτωση της υποκατηγορίας «β-1», πρέπει να θεωρηθεί ότι η αίτηση συνιστά απλώς αίτηση προσβάσεως σε δημόσια έγγραφα. Αντιθέτως, στην περίπτωση της υποκατηγορίας «β-2», η αίτηση μπορεί μεν να υποβλήθηκε ως αίτηση προσβάσεως σε δημόσια

70 — Στην απόφαση του Δικαστηρίου της 1ης Ιουλίου 2008, C-39/05 P και C-52/05 P, Σουηδία και Turco κατά Συμβουλίου (Συλλογή 2008, σ. I-4723, σκέψη 33 επ.), το Δικαστήριο παρακινεί, κατ' αρχάς, το Συμβούλιο να βεβαιωθεί για την αληθή φύση του εγγράφου του οποίου ζητείτο η κοινολόγηση: εν προκειμένω το έγγραφο ενέπιπε στο πεδίο της παροχής νομικών συμβουλών (βλ. ιδίως σκέψη 38 της αποφάσεως).

έγγραφα η οποία εμπίπτει στον κανονισμό 1049/2001, αλλά συνιστά, εν τοις πράγμασι, «συγκεκριαυμμένη» αίτηση γνωστοποίησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Πράγματι, λαμβανομένης υπόψη της φύσεως του περιεχομένου των εγγράφων της υποκατηγορίας αυτής, ο αιτών ζητεί πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Λόγω του λίαν ευρέως ορισμού του «εγγράφου» του άρθρου 3, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001, μια συγκεκριαυμμένη ή έμμεση αίτηση πρόσβασης σε δεδομένα υπό την έννοια του κανονισμού 45/2001 μπορεί ευχερώς να παρουσιάζει ομοιότητες προς αίτηση πρόσβασης σε «έγγραφα» υπό την έννοια του κανονισμού 1049/2001^{71 72}. Επομένως, υφίσταται πράγματι σοβαρή πιθανότητα να προκληθεί σύγχυση αυτού του τύπου.

«β-1», πρέπει να εφαρμοστεί ο κανονισμός 1049/2001, λόγω της φύσεως του ως γενικής ρυθμίσεως σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα. Επιπλέον, η αίτηση πρόσβασης σε έγγραφα που ανήκουν στην εν λόγω υποκατηγορία δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001, διότι δεν πρόκειται ούτε για αυτοματοποιημένη ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων ούτε για επεξεργασία δεδομένων που πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο⁷³. Ακριβώς το αντίθετο θα συμβεί με την υποκατηγορία «β-2», δεδομένου ότι ο λόγος υπάρξεώς της, που έγκειται στην αποθήκευση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, θα την εντάξει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 45/2001, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3, παράγραφος 2, αυτού.

161. Το τρίτο στάδιο της διαδικασίας απορρέει άμεσα από την προηγούμενη κατάταξη, διότι πρόκειται για τον καθορισμό των εφαρμοστέων κανόνων. Στην περίπτωση

162. Στο τέταρτο στάδιο θα είναι να εξετασθεί, υπό το πρίσμα της ανάλυσεως αυτής, αν η αίτηση πρέπει να περιέχει αιτιολογία ή όχι. Πράγματι, είναι σαφές ότι οι αιτήσεις πρόσβασης σε έγγραφα της υποκατηγορίας «β-1» δεν χρειάζεται να περιέχουν αιτιολογία, δυνάμει του άρθρου 6, παράγραφος 1, τελευταίο εδάφιο, του κανονισμού 1049/2001. Αντιθέτως, όταν ζητείται η πρόσβαση σε έγγραφα της υποκατηγορίας «β-2» θα πρέπει να αποδεικνύεται με την αίτηση ο αναγκαίος χαρακτήρας της διαβίβασης των εγγράφων, δυνάμει του άρθρου 8, στοιχείο β', του κανονισμού 45/2001.

71 — Στα σημεία 140 και 141 των προτάσεων αυτών, εξέτασα την εξαιρετική περίπτωση κατά την οποία κάθε έγγραφο δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, πλην όμως χρησιμοποιείται ειδικά ένα δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα ως κριτήριο αναζητήσεως για να εντοπισθούν και να συγκεντρωθούν όλα τα έγγραφα στα οποία αναγράφεται το δεδομένο αυτό. Μια αίτηση πρόσβασης που αφορά πολλά έγγραφα για τα οποία το «κριτήριο αναζητήσεως» είναι εκ φύσεως ένα δεδομένο προσωπικού χαρακτήρα (όπως, για παράδειγμα, ένα όνομα) θα συνιστά πιθανώς συγκεκριαυμμένη αίτηση γνωστοποίησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επομένως, πρέπει να εξομοιωθεί προς αίτηση της υποκατηγορίας «β-2» και να αντιμετωπισθεί αναλόγως.

72 — Βλ. τα παραδείγματα που παρέθεσα στο σημείο 176 των προτάσεων αυτών. Είναι ενδεχομένως χρήσιμο να υπομνησθεί ότι ο Ευρωπαϊός Επόπτης δημοσίευσε κατευθυντήριες γραμμές για να βοηθήσει τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας να θέσουν τα όρια μεταξύ της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και της πρόσβασης στα έγγραφα. Βλ. το φυλλάδιο *Public access to documents and data protection*, που δημοσιεύθηκε από τον Ευρωπαϊό Επόπτη στον δικτυακό του τόπο (<http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/Home/edps/Publications/Papers>).

73 — Βλ. όσον αφορά το άρθρο 3 της οδηγίας 95/46/EK, ομόλογο του άρθρου 3 του κανονισμού 45/2001, Dammann, U./Simitis, S., *EG-Datenschutzrichtlinie — Kommentar*, εκδόσεις Nomos, Baden-Baden, 1997, σ. 121. βλ., επίσης, Ehmann, E./Helfrich, M., *EG-Datenschutzrichtlinie, Kurzkommentar*, εκδόσεις Dr. Otto Schmidt, Κολωνία, 1999, σ. 92.

163. Πέμπτον, η διαδικασία που πρέπει να ακολουθηθεί για να ευδοκιμήσει η αίτηση περί γνωστοποίησης των εγγράφων θα είναι επίσης διαφορετική για εκάστη των αναλυθεισών υποκατηγοριών.

ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων προκειμένου να μπορεί να αντιταχθεί στην επεξεργασία τους, εκτός από τις περιπτώσεις των οποίων γίνεται μνεία στο άρθρο 5, στοιχεία β', γ' και δ'.

164. Επομένως, για τα έγγραφα της κατηγορίας «β-1», θα πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία που προβλέπει ο κανονισμός 1049/2001. Πάντως, επειδή τα έγγραφα περιέχουν και δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, θα πρέπει να εφαρμοστεί προληπτικά ο έλεγχος του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ, προκειμένου να εκτιμηθεί αν πρέπει να αντιταχθεί άρνηση στην πλήρη πρόσβαση στο έγγραφο, με το αιτιολογικό ότι η χωρίς περιορισμούς γνωστοποίηση θα μπορούσε να θίξει την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου των οικείων δεδομένων. Η αναγκαιότητα διεξαγωγής του ελέγχου αυτού απορρέει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα, το οποίο προβλέπει την υποχρέωση να ληφθεί υπόψη η ιδιωτική ζωή και η ακεραιότητα του υποκειμένου των δεδομένων.

166. Τέλος, ανακύπτει το ζήτημα των συνεπειών σε σχέση με τη γνωστοποίηση. Τα έγγραφα της υποκατηγορίας «β-1» πρέπει, κατά κανόνα, να γνωστοποιούνται στον αιτούντα και, στην περίπτωση κατά την οποία μέρος των εγγράφων αυτών καλύπτεται από την εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001, πρέπει να διαβιβάζεται μόνο σύννοψη των οικείων εγγράφων, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου, εφόσον η δημοσιοποίηση έχει χαρακτήρα *erga omnes*. Αντιθέτως, όσον αφορά τα έγγραφα της υποκατηγορίας «β-2», η γνωστοποίηση μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο κατά περίπτωση και δεν μπορεί να γίνει δημοσιοποίηση *erga omnes*, επειδή τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα κοινοποιηθούν μόνο στον αιτούντα που δικαιολόγησε προσηκόντως την αίτησή του.

165. Οι αιτήσεις προσβάσεως σε έγγραφα της υποκατηγορίας «β-2» υπάγονται, αντιθέτως, εξ ολοκλήρου στη διαδικασία του κανονισμού 45/2001. Το γεγονός αυτό έχει πλείονες συνέπειες: πρώτον, η επεξεργασία πρέπει να είναι «νόμιμη», υπό την έννοια του άρθρου 5· δεύτερον, ο αιτών πρέπει να δικαιολογήσει ειδικό συμφέρον, σύμφωνα με το άρθρο 8· τρίτον, εφόσον συντρέχει περίπτωση, σύμφωνα με το άρθρο 9, θα τύχουν εφαρμογής οι διατάξεις που προβλέπονται για τις αιτήσεις που προέρχονται από τρίτες χώρες ή από διεθνείς οργανισμούς εκτός της Κοινότητας· τέταρτον, εάν η αίτηση αφορά ευαίσθητα δεδομένα, πρέπει να τηρηθεί ιδίως το άρθρο 10· πέμπτον, το άρθρο 18 υποχρεώνει το θεσμικό όργανο της Κοινότητας να

β) Συνέπειες

167. Όσον αφορά τα συνήθη έγγραφα που ανήκουν στην υποκατηγορία «β-1», τα θεσμικά όργανα είναι υποχρεωμένα να τηρούν τους κανόνες προστασίας της ιδιωτικής ζωής

και να εφιστούν την προσοχή των ενδιαφερομένων στους κανόνες αυτούς. Η φυσική συνέπεια αιτήσεως προσβάσεως σε έγγραφο της κατηγορίας αυτής θα είναι η πλήρης γνωστοποίηση του εγγράφου, πράγμα το οποίο θα θέσει σε εφαρμογή την αρχή της διαφάνειας.

168. Πάντως, όσον αφορά τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των οποίων γίνεται μνεία παρεμπιπτόντως στα έγγραφα «β-1», τα θεσμικά όργανα είναι υποχρεωμένα να εφαρμόσουν περαιτέρω το άρθρο 8 ΕΣΔΑ ως κατευθυντήρια αρχή, προκειμένου να διαπιστωθεί αν, κατά τη στάθμιση των διακυβευόμενων συμφερόντων, εφαρμόζεται η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα, οπότε, κατά την παράγραφο 6 του ίδιου άρθρου, μπορεί να επιτραπεί μόνο μερική πρόσβαση στο έγγραφο. Η γνωστοποίηση του εγγράφου, είτε περιέχει είτε όχι δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, παράγει στην περίπτωση αυτή αποτέλεσμα *erga omnes*, οπότε το θεσμικό όργανο δεν θα μπορέσει να αντιταχθεί στη γνωστοποίηση του εγγράφου σε άλλους αιτούντες.

169. Οι προεκτάσεις είναι πολύ διαφορετικές για τα έγγραφα τα οποία περιέχουν κατ' ουσίαν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα (έγγραφα «β-2»). Οι αιτήσεις προσβάσεως στα έγγραφα αυτά πρέπει να υπόκεινται σχολαστικά στη διαδικασία που προβλέπει ο κανονισμός 45/2001, ενώ πρέπει να ακολουθούνται κατά γράμμα οι οδηγίες που περιέχει. Σε καμία περίπτωση η γνωστοποίηση δεν έχει αποτέλεσμα *erga omnes*.

170. Σε τελική ανάλυση, το κλειδί για τη λύση προβλημάτων όπως αυτά που θέτει η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση έγκειται σε ένα σύστημα με το οποίο θα έπρεπε να εξοπλιστούν τα θεσμικά όργανα και το οποίο θα παρείχε τη δυνατότητα ορθού χαρακτηρισμού των αιτήσεων αυτών, δηλαδή ένα σύστημα το οποίο παρέχει τη δυνατότητα διακρίσεως των αιτήσεων που αφορούν έγγραφα της υποκατηγορίας «β-1» από τις αιτήσεις που αφορούν στην πραγματικότητα έγγραφα της υποκατηγορίας «β-2». Μόνον εάν είναι σε θέση να διαπιστώσουν σε ποια υποκατηγορία ανήκουν τα έγγραφα που αφορά η αίτηση, τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας θα μπορέσουν, στη συνέχεια, να αντιδράσουν προσηκόντως, ακολουθώντας τον εφαρμοστέο σε εκάστη των δύο αυτών περιπτώσεων κανόνα.

γ) Η ορθή ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001

171. Όπως εξέθεσε η Επιτροπή με το δικόγραφο της αιτήσεως αναιρέσεως, η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', περιλαμβάνει όχι μόνον ένα στοιχείο, αλλά δύο.

172. Το πρώτο τμήμα της εξαίρεσεως που προβλέπει το άρθρο αυτό παρέχει γενική προστασία στην ιδιωτική ζωή και στην ακεραιότητα του ατόμου, οπότε, ακόμη και για ένα συνηθισμένο έγγραφο της κατηγορίας «β-1», πρέπει πάντοτε να εξακριβώνεται αν υφίσταται προσβολή της ιδιωτικής ζωής τόσο

σημαντική ώστε να συνεπάγεται την άρνηση της πλήρους γνωστοποίησης του επίμαχου εγγράφου. Στην περίπτωση αυτή, η αρχή της διαφάνειας τηρείται με τη μερική γνωστοποίηση του εγγράφου αυτού σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 6, του κανονισμού 1049/2001. Πάντως, στην πλειονότητα των περιπτώσεων, η γνωστοποίηση θα είναι πλήρης.

173. Το δεύτερο τμήμα της εξαιρέσεως θα ασκήσει επιρροή μόνον εάν το θεσμικό όργανο της Κοινότητας, κατά την εξέταση της αιτήσεως, διαπιστώνει ότι πρόκειται στην πραγματικότητα για αίτηση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001, δηλαδή πρόκειται για αίτηση προσβάσεως σε έγγραφα της υποκατηγορίας «β-2», τα οποία περιέχουν εξ ορισμού δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο⁷⁴. Στην περίπτωση αυτή, το θεσμικό όργανο της Κοινότητας είναι υποχρεωμένο να εξετάσει την αίτηση σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία των δεδομένων

74 — Είναι σπάνιο να μπορεί να προκληθεί ευχερής σύγχυση μεταξύ αιτήσεως προσβάσεως σε έγγραφο και της «εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» (των δύο πρώτων στοιχείων του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού 45/2001, κατά το άρθρο 3, παράγραφος 2). Εξέταση ήδη την εξαίρεση από τον γενικό αυτό κανόνα στα σημεία 140 και 141. Πάντως, το βασικό ερώτημα που θα πρέπει, κατά κανόνα, να θέτει κάθε θεσμικό όργανο είναι αν η αίτηση περιλαμβάνει έγγραφα τα οποία προϋποθέτουν «μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο», οπότε εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001, πράγμα που συνεπάγεται ότι πρέπει να εξετάζεται σύμφωνα με τους κανόνες για την προστασία των δεδομένων και όχι σύμφωνα με τη νομοθεσία για την πρόσβαση στα έγγραφα. Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως, εφαρμοστέος θα είναι μόνον ο κανονισμός περί προσβάσεως στα έγγραφα.

προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως σύμφωνα με τον κανονισμό 45/2001, αντί να το πράξει εφαρμόζοντας το καθεστώς διαφάνειας που προβλέπει ο κανονισμός 1049/2001.

174. Τελικώς, όπως στην απάντηση του Asimov στο επιστημονικό του παράδοξο, δεν υφίσταται καμία σύγκρουση, διότι η αίτηση επεξεργασίας που αφορά έγγραφα τα οποία περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν θα αποτελέσει ποτέ αίτηση προσβάσεως σε έγγραφα που αφορούν τις «πολιτικές, δράσεις και αποφάσεις» της αρμοδιότητας των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας κατά τη νομοθεσία σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα.

δ) Ο τρόπος λειτουργίας (modus operandi) της ερμηνείας αυτής υπό το πρίσμα τριών παραδειγμάτων

175. Οι σκέψεις που εξέθεσα μέχρι τώρα εμπεριέχουν ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001, η οποία διαφέρει ουσιαδώς από την ερμηνεία στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο και της οποίας η ορθότητα αμφισβητείται με την αίτηση αναιρέσεως της Επιτροπής. Για να μη χαρακτηρισθεί η ανάλυσή μου θεωρητική, προτίθεμαι να αποδείξω την ορθότητα της προσεγγίσεώς μου, χρησιμοποιώντας τρία παραδείγματα ως προς τα οποία δεν μπορεί να υποστηριχθεί ότι ανήκουν στη σφαίρα των παραδειγμάτων που παρατίθεται χάριν διδασκαλίας.

176. Θα εξετάσω τρία έγγραφα τα οποία θα μπορούσε να συντάξει οποιοδήποτε θεσμικό όργανο της Κοινότητας. Το πρώτο εξ αυτών («έγγραφο Χ») είναι τα πρακτικά οποιασδήποτε συνεδριάσεως σε έναν από τους τομείς αρμοδιότητας της Ενώσεως. Το δεύτερο («έγγραφο Ψ») είναι ο φάκελος που ανοιχθηκε στο πλαίσιο εσωτερικής έρευνας σχετικά με κατηγορίες σεξουαλικής παρενοχλήσεως σε διοικητική υπηρεσία των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας και στον οποίο κατονομάζονται ρητώς δύο υπάλληλοι. Τέλος, το τρίτο («έγγραφο Ω») περιέχει τον κατάλογο των μελών συγκεκριμένης υπηρεσίας ενός θεσμικού οργάνου, στον οποίο περιλαμβάνονται προσωπικά στοιχεία για έκαστο των υπαλλήλων.

177. Είναι αναμφίβολο ότι πρόκειται για τρία έγγραφα υπό την τρέχουσα έννοια του όρου αυτού. Το έγγραφο Χ παραπέμπει σαφώς σε «πολιτικές, δραστηριότητες ή αποφάσεις» ενός θεσμικού οργάνου της Κοινότητας. Το ίδιο ισχύει για το έγγραφο Ψ, υπό την έννοια ότι ο τρόπος με τον οποίο τα θεσμικά όργανα της Ενώσεως αντιμετωπίζουν τα ζητήματα σεξουαλικής παρενοχλήσεως αποτελεί υπόθεση δημοσίου ενδιαφέροντος. Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι τόσο το έγγραφο Χ όσο και το έγγραφο Ψ είναι έγγραφα υπό την έννοια του άρθρου 3, στοιχείο α', του κανονισμού 1049/2001. Μολονότι είναι δυνατόν να ζητηθεί η πρόσβαση στο έγγραφο Ω σύμφωνα με το άρθρο 6, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, διεξοδικότερη ανάλυση αποδεικνύει ότι πρόκειται εν τοις πράγμασι για αίτηση επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αντλούνται από αρχείο, η οποία εμπίπτει αφεαυτής στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001.

178. Ανακύπτει το ερώτημα της συνέχειας που πρέπει να δοθεί στις αιτήσεις σχετικά με τα έγγραφα Χ, Ψ και Ω, αντιστοίχως.

179. Η αίτηση προσβάσεως στο έγγραφο Χ πρέπει να εξετασθεί επί τη βάση του κανονισμού 1049/2001, οπότε το εκάστοτε θεσμικό όργανο είναι υποχρεωμένο να προβεί στον έλεγχο του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', σε συνδυασμό με το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ. Εάν δεν διαπιστωθεί πραγματική επέμβαση στην ιδιωτική ζωή του ατόμου⁷⁵, το έγγραφο θα γνωστοποιηθεί πλήρως και *erga omnes*.

180. Η αίτηση που αφορά το έγγραφο Ψ πρέπει επίσης να εξετασθεί, κατ' αρχήν, επί τη βάση του κανονισμού 1049/2001· πάντως, εφόσον προδήλως ανακύπτει πρόβλημα όσον αφορά την ιδιωτική ζωή των προσώπων των οποίων γίνεται μνεία στον φάκελο σχετικά με την ενδεχόμενη σεξουαλική παρενόχληση, πρέπει να εφαρμοστεί η εξαίρεση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', οπότε το θεσμικό όργανο θα δημοσιοποιήσει συνοπτικό κείμενο του εγγράφου Ψ, απαλλαγμένο εμπιστευτικών στοιχείων, ομοίως *erga omnes*, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 6, προστατεύοντας έτσι τόσο την ιδιωτική ζωή των δύο θιγομένων υπαλλήλων όσο και την αρχή της διαφάνειας.

⁷⁵ — Προφανώς συντρέχουν τα στοιχεία της έννοιας της επέμβασως κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, αλλά η δικαιολογία της, υπό το πρίσμα της παραγράφου 2 του ίδιου αυτού άρθρου, δεν παρουσιάζει σημαντικές δυσκολίες· βλ. σημεία 152 έως 154 ανωτέρω και 208 έως 212 κατωτέρω.

181. Η αίτηση προσβάσεως στο έγγραφο Ω πρέπει, αντιθέτως, να εξετασθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 45/2001, δεδομένου ότι αυτό αποτελεί προδήλως τμήμα αρχείου με δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Επομένως, η γνωστοποίηση του εγγράφου αυτού θα υπαγορευείται από θεμιτούς λόγους και θα πραγματοποιηθεί σε εξατομικευμένη βάση, δηλαδή το έγγραφο θα διαβιβασθεί μόνο στον αιτούντα και δεν θα δημοσιοποιηθεί erga omnes.

την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Όπως επισημαίνουν η Επιτροπή και το Συμβούλιο, η πλάνη αυτή είχε ως συνέπεια να καταλήξει τελικώς το Πρωτοδικείο σε συμπέρασμα το οποίο θυσιάζει πλήρως το θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπέρ της διαφάνειας, ενώ στην πραγματικότητα, από την πρόσφορη ερμηνεία των δύο επίμαχων κανονισμών συνάγεται ότι δεν υφίστατο τέτοια σύγκρουση.

182. Με τα τρία αυτά παραδείγματα, ελπίζω ότι εξήγησα με σαφήνεια τον τρόπο λειτουργίας των δύο κανονισμών που αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας διαφοράς.

185. Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο πλανήθηκε επίσης, καθόσον έκρινε ότι η γνωστοποίηση του ονόματος των πέντε προσώπων που παρέστησαν στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996 και είτε αντιτάχθηκαν στην εν λόγω γνωστοποίηση είτε η Επιτροπή δεν μπόρεσε να επικοινωνήσει μαζί τους, δεν συνιστούσε επέμβαση στο δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ. Επομένως, το Πρωτοδικείο δεν εφάρμοσε τον έλεγχο του δικαιολογημένου χαρακτήρα της επεμβάσεως που επιβάλλει το άρθρο 8, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ.

3. Συμπέρασμα

183. Λαμβανομένων υπόψη των προηγουμένων διευκρινίσεων, νομίζω ότι κατέδειξα ότι η ερμηνεία του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση είναι εσφαλμένη.

186. Κατά συνέπεια, η ανάλυσή μου, ακόμη και αν στηρίζεται σε επιχειρήματα πολύ διαφορετικά από αυτά που προέβησαν η Επιτροπή και το Συμβούλιο, επιρρωννύει τη διάγνυσή τους περί εσφαλμένης ερμηνείας του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001. Πάντως, μολονότι επικρίνω όπως και τα εν λόγω θεσμικά όργανα την ερμηνεία που έδωσε το Πρωτοδικείο στο άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001, οι λόγοι για τους οποίους το πράττω είναι διαφορετικοί. Επομένως, δεν συμμερίζομαι την άποψη των ως άνω θεσμικών οργάνων όσον αφορά τα συμπεράσματα στα οποία θα πρέπει να καταλήξει το Δικαστήριο όταν θα αποφανθεί επί της παρούσας αιτήσεως αναίρεσεως.

184. Φρονώ ότι το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθόσον δεν έλαβε αρκούντως υπόψη το τμήμα του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', το οποίο παρέμπει στην κοινοτική νομοθεσία σχετικά με

187. Κατά παγία νομολογία, αν το σκεπτικό μιας αποφάσεως του Πρωτοδικείου ενέχει παραβίαση του κοινοτικού δικαίου, αλλά το διατακτικό της είναι βάσιμο για άλλους νομικούς λόγους, η αίτηση αναιρέσεως απορρίπτεται⁷⁶.

188. Το έγγραφο που ζητεί η Bavarian Lager με την επιβεβαιωτική αίτηση, δηλαδή το πλήρες κείμενο των πρακτικών της συνεδριάσεως του Οκτωβρίου του 1996, περιελάμβανε παρεμπιπτόντως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Συγκεκριμένα, περιείχε το όνομα των προσώπων που είχαν μετάχει στη συνεδρίαση αυτή, όπως συνηθίζεται για τον τύπο αυτό εγγράφου. Επιπλέον, δεν αμφισβητείται ότι το έγγραφο αυτό παρέπεμπε σε «πολιτικές, δράσεις και αποφάσεις» θεσμικού οργάνου της Κοινότητας.

189. Κατ' εμέ, η αίτηση της Bavarian Lager, υποκείμενη στην προσήκουσα εξέταση, δεν συνιστούσε συγκεκριμένη αίτηση γνωστοποίησης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Επρόκειτο για αίτηση που αφορούσε σύνθετες υπηρεσιακό έγγραφο, το οποίο ανήκε στην υποκατηγορία «β-1» και παρουσίαζε πολλές ομοιότητες με το έγγραφο X του παρδείγματός μου.

76 — Αποφάσεις του Δικαστηρίου της 9ης Ιουνίου 1992, C-30/91 P, Lestelle κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. I-3755, σκέψη 28), της 13ης Ιουλίου 2000, C-210/98 P, Salzgitter κατά Επιτροπής (Συλλογή 2000, σ. I-5843, σκέψη 58), της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-312/00 P, Επιτροπή κατά Camar και Tico (Συλλογή 2002, σ. I-11355, σκέψη 57), της 28ης Οκτωβρίου 2004, C-164/01 P, van den Berg κατά Συμβουλίου και Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-10225, σκέψη 95), της 2ας Δεκεμβρίου 2004, C-226/03 P, José Martí Peix κατά Επιτροπής (Συλλογή 2004, σ. I-11421, σκέψη 29) και της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, C-167/04 P, JCB Service κατά Επιτροπής (Συλλογή 2006, σ. I-8935, σκέψη 186).

190. Δεν είχε επίσης ως συνέπεια ούτε «την εν όλω ή εν μέρει αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» ούτε τη «μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο». Κατά συνέπεια, δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 3, παράγραφος 2, του κανονισμού 45/2001 και δεν είχε ως συνέπεια την εφαρμογή των διαδικασιών και των διατάξεων του κανονισμού αυτού. Η αίτηση έπρεπε, επομένως, να εξετασθεί αποκλειστικά και μόνο επί τη βάση του κανονισμού 1049/2001.

191. Επομένως, η Επιτροπή έπρεπε να διερωτηθεί, δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001, αν η γνωστοποίηση του εγγράφου αυτού θα έθιγε την προστασία «[...] της ιδιωτικής ζωής και της ακεραιότητας του ατόμου, ιδίως σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων».

192. Μολονότι η γνωστοποίηση των πρακτικών της συνεδριάσεως στα οποία γίνεται μνεία του ονόματος των μετεχόντων συνιστούσε ενδεχόμενη επέμβαση στο δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, το πλαίσιο της επεμβάσεως, δηλαδή επαγγελματική συνεδρίαση μεταξύ των εκπροσώπων ενώσεως επιχειρηματιών που ενεργούσαν υπό την ιδιότητα του εκπροσώπου των εργοδοτών τους και, επομένως, απλώς υπό την επαγγελματική τους ιδιότητα σε συνδυασμό με την αρχή της διαφάνειας, δικαιολογούσε απολύτως την εν λόγω επέμβαση δυνάμει του άρθρου 8, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ.

193. Δεδομένου ότι δεν ετύγχανε εφαρμογής η εξαίρεση από τη γνωστοποίηση του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001, η Επιτροπή δεν μπορούσε να διαβιβάσει μόνο ένα συνοπτικό κείμενο των πρακτικών της συνεδρίασεως απαλλαγμένο εμπιστευτικών στοιχείων κατ' εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 6, του εν λόγω κανονισμού. Ήταν υποχρεωμένη να γνωστοποιήσει το πλήρες κείμενο. Επομένως, η προσβαλλόμενη απόφαση με την οποία αρνήθηκε την πλήρη γνωστοποίηση ήταν παράνομη.

194. Κατά συνέπεια, αρκεί, εν προκειμένω, να επισημάνω τις πλάνες περί το δίκαιο που ενέχει η επιχειρηματολογία του Πρωτοδικείου. Δεν είναι δυνατόν ούτε να ευδοκιμήσει η αίτηση αναιρέσεως ούτε να αναιρεθεί η απόφαση, δεδομένου ότι, από κάθε άποψη, η απόφαση της Επιτροπής περί αρνήσεως γνωστοποιήσεως του εγγράφου πρέπει να ακυρωθεί.

B — Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

195. Με τον τρίτο λόγο, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση βαρύνεται με πλάνη περί το δίκαιο όσον αφορά την ερμηνεία της εξαιρέσεως σχετικά με την προστασία του σκοπού των ερευνών που προβλέπεται στο άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001.

196. Συνοψίζοντας, η Επιτροπή φρονεί ότι η ερμηνεία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως δεν λαμβάνει υπόψη την ανάγκη για το θεσμικό όργανο να εξασφαλίσει, υπό δεδομένες συνθήκες, την ανωνυμία των προσώπων που του παρέχουν πληροφορίες στο πλαίσιο της ασκήσεως των δραστηριοτήτων έρευνας. Στερούμενη της δυνατότητας να «θωρακίσει» τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πηγών πληροφορήσεως της, διατρέχει τον κίνδυνο να χάσει ένα σημαντικό μέσον για την αποτελεσματική διενέργεια των ερευνών της.

197. Δεν συμφωνώ με την άποψη της Επιτροπής.

198. Πρώτον, η αναιρεσείουσα ουδόλως αναφέρεται στη χρονική διάσταση, παρά το γεγονός ότι συνιστά το ένα από τα κύρια επιχειρήματα του Πρωτοδικείου για να αποκλείσει την εφαρμογή, στην υπό κρίση περίπτωση, της εξαιρέσεως του άρθρου 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001⁷⁷.

199. Επομένως, η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι, στην υπό κρίση διαφορά, οι αιτήσεις προσβάσεως στα έγγραφα διατυπώθηκαν μετά τη θέση στο αρχείο των ερευνών στο πλαίσιο της διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως κατά του Ηνωμένου Βασιλείου. Καμία δραστηριότητα έρευνας δεν βρισκόταν σε

77 — Βλ. σκέψη 149 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

εξέλιξη ούτε είχε περατωθεί πρόσφατα⁷⁸. Στο πλαίσιο αυτό, δεν είναι σαφές πώς η γνωστοποίηση των ονομάτων του καταλόγου των μετεχόντων στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996 θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την έρευνα, εφόσον αυτή είχε προ πολλού περατωθεί. Η Επιτροπή δεν προέβαλε κανένα πειστικό επιχειρήμα για να αντικρούσει την αιτιολογία της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

εξωτερικούς συνεργάτες της περί του ότι η παρουσία τους στην τάδε ή τη δείνα συνεδρίαση θα δημοσιοποιηθεί στο μέτρο που θα γνωστοποιηθούν έγγραφα σύμφωνα με τον κανονισμό 1049/2001. Δεν μπορεί να στηριχθεί στο καλούμενο «τεκμήριο εμπιστευτικότητας» (στο οποίο αναφέρεται η Επιτροπή χωρίς περαιτέρω διευκρινίσεις με την αίτηση αναιρέσεως), για να μην αποκαλύψει ποτέ τα ονόματα των προσώπων αυτών.

200. Δεύτερον, αν και αντιλαμβάνομαι πολύ καλά γιατί η Επιτροπή χρησιμοποιεί τις συμβουλές και τις πληροφορίες που μπορούν να παράσχουν τρίτοι, πρέπει, κατά τη γνώμη μου, να διακριθούν τουλάχιστον δύο κατηγορίες τέτοιων πηγών. Αφενός, υπάρχουν «εξωτερικοί συνεργάτες», για να τους δοθεί ένα όνομα, στους οποίους στηρίζεται συχνά η Επιτροπή για να της παράσχουν γενικώς αρωγή στο πλαίσιο συνεδριάσεων επαγγελματικού χαρακτήρα. Πρόκειται για την πληρέστερη πηγή πληροφοριών, δεδομένου ότι η Επιτροπή διοργανώνει τακτικά μεγάλο αριθμό συνεδριάσεων της κατηγορίας αυτής σε όλους τους τομείς της αρμοδιότητάς της. Πάντως, η αρχή της διαφάνειας απαιτεί να ενημερώνει η Επιτροπή προσηκόντως τους

201. Αφετέρου, γνωρίζω πολύ καλά ότι η Επιτροπή, ως αρχή επιφορτισμένη με την έρευνα ευαίσθητων υποθέσεων, αισθάνεται την ανάγκη προσβάσεως σε άλλους τύπους πληροφοριών, τις οποίες γενικώς δεν μπορεί να λάβει παρά μόνον από πρόσωπα, δηλαδή «πληροφοριοδότες», των οποίων η βούληση συνεργασίας με το θεσμικό όργανο της Κοινότητας εξασφαλίζεται μόνο με την ανωνυμία. Για τον λόγο αυτόν πρέπει να γίνει δεκτό ότι, υπό λίαν ειδικές συνθήκες, πρέπει να αναγνωριστεί στην Επιτροπή το δικαίωμα να παρέχει αυτή την προστασία. Το καλύτερο παράδειγμα αυτής της κατηγορίας εξαιρετικών συνθηκών εντοπίζεται στην ατυχή υπόθεση Adams⁷⁹. Πάντως, η ευχέρεια αυτή δεν μπορεί να ασκηθεί παρά μόνον υπό λίαν ειδικές περιστάσεις, ενώ στην Επιτροπή

78 — Μολονότι οι προσπάθειες της Bavarian Lager να αποκτήσει πρόσβαση στην αιτιολογημένη γνώμη της Επιτροπής χρονολογούνται από τον Μάρτιο του 1997, δηλαδή είναι προγενέστερες της θέσεως της διαδικασίας διαπιστώσεως παραβάσεως στο αρχείο κατά το καλοκαίρι του 1997, η Bavarian Lager δεν ζήτησε άλλα έγγραφα σχετικά με την έρευνα αυτή πριν από τον Μάιο του 1998. Οι αιτήσεις που διατυπώθηκαν δυνάμει του κανονισμού 1049/2001 και τις οποίες η Επιτροπή αρνήθηκε να ικανοποιήσει με την απόφαση που προκάλεσε την υπό κρίση διαφορά, υποβλήθηκαν στις 5 Δεκεμβρίου 2003 (αρχική αίτηση) και στις 9 Φεβρουαρίου 2004 (επιβεβαιωτική αίτηση). Κατά τον χρόνο αυτόν, η διαδικασία που κινήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 226 ΕΚ είχε τεθεί στο αρχείο πριν από έξι και πλέον έτη (βλ. την πλήρη έκθεση των πραγματικών περιστατικών στα σημεία 41 έως 51 των προτάσεων αυτών). Τα έγγραφα σχετικά με έρευνα εν εξελίξει, στο πλαίσιο της οποίας δεν εκδόθηκε καμία απόφαση, απολαμβάνουν χωριστής προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, του κανονισμού 1049/2001.

79 — Απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Νοεμβρίου 1985, 145/83, Adams κατά Επιτροπής (Συλλογή 1985, σ. 3539).

απόκειται να καταδείξει τον εξαιρετικό χαρακτήρα των περιστάσεων αυτών κάθε φορά που τον επικαλείται⁸⁰.

202. Αντιθέτως, στη διαφορά μεταξύ της Επιτροπής και της Bavarian Lager, η κατάσταση των προσώπων που κλήθηκαν να συμβουλευθούν την Επιτροπή ουδόλως εμπίπτει στον ορισμό των εν λόγω ασυνήθιστων περιστάσεων. Επρόκειτο για συνεδρίαση όπως αυτές που διοργανώνει συνήθως το εν λόγω θεσμικό όργανο κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων του, ιδίως στο πλαίσιο των διαδικασιών διαπιστώσεως παραβάσεως κατά κρατών μελών. Επιπλέον, η καταγγέλλουσα (Bavarian Lager) δεν μετείχε στη συνεδρίαση, στην οποία παρέστησαν η Επιτροπή και οι εκπρόσωποι, μεταξύ άλλων, μιας ομάδας πίεσεως (της CBMC). Η Bavarian Lager είχε μάλιστα ζητήσει να κληθεί στη συνεδρίαση, αλλά το αίτημά της δεν έγινε δεκτό, πράγμα το οποίο δικαιολογούσε σε μεγάλο βαθμό την περιέργειά της ως προς το όνομα των συμμετεχόντων.

203. Συνοψίζοντας, δεν εντοπίζω καμία πλάνη περί το δίκαιο στην επιχειρηματολογία του Πρωτοδικείου. Επομένως, προτείνω να απορριφθεί ο τρίτος λόγος αναίρεσεως.

80 — Η Δανική Κυβέρνηση υποστηρίζει επίσης την αντιστροφή του βάρους της αποδείξεως στο πλαίσιο του άρθρου 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, οπότε στην Επιτροπή απόκειται να αποδείξει την αναγκαιότητα της μη γνωστοποίησης εγγράφου ή ονόματος. Συμφωνώ με την πρόταση αυτή.

Γ — Η εναλλακτική λύση για τον πρώτο και τον δεύτερο λόγο αναίρεσεως

204. Πρότεινα ήδη μια ερμηνεία των κανονισμών 1049/2001 και 45/2001 πιο αρμονική από αυτή στην οποία προέβη το Πρωτοδικείο. Πάντως, για την περίπτωση κατά την οποία το Δικαστήριο θα προτιμούσε να εξετάσει την αίτηση αναίρεσεως σχετικά με το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 παραμένοντας εντός των παραμέτρων που έθεσε η απόφαση του Πρωτοδικείου και η αίτηση αναίρεσεως, θα εκθέσω κατωτέρω συνοπτικά και επικουρικά κάποιες σκέψεις σχετικά με τον τρόπο επιλύσεως της διαφοράς αυτής.

205. Θα ήθελα, πάντως, να διευκρινίσω ότι η εναλλακτική λύση που προτείνω εν προκειμένω δεν είναι αυτή την οποία προκρίνω.

206. Πρώτον, η αφετηρία μου παραμένει ότι το Πρωτοδικείο κακώς έκρινε ότι δεν υπήρχε επέμβαση, υπό την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, της ΕΣΔΑ, στην ιδιωτική ζωή των μετεχόντων στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996 οι οποίοι αντιτάχθηκαν στη γνωστοποίηση του ονόματός τους. Πράγματι, η απλή ανακοίνωση του ονόματός τους σε τρίτο μπορούσε να έχει συνέπειες στην ιδιωτική σφαίρα των προσώπων αυτών λόγω του ότι ισχύει *erga omnes*. Κατά συνέπεια, η απόφαση του Πρωτοδικείου είναι νομικώς εσφαλμένη. Πάντως, το Δικαστήριο θα πρέπει να αποφανθεί επί της ουσίας διότι διαθέτει επαρκή στοιχεία προς τούτο.

207. Δεύτερον, αν η αίτηση αναιρέσεως εξετασθεί υπό το πρίσμα που προτείνει η Επιτροπή, το σημείο αφετηρίας θα πρέπει να είναι το άρθρο 6 του κανονισμού 1049/2001, το οποίο απαλλάσσει το πρόσωπο που ζητήσε από τα θεσμικά όργανα της Κοινότητας την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα από την υποχρέωση να δικαιολογήσει την αίτησή του.

208. Τρίτον, το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 υποχρεώνει την Επιτροπή να εκτιμήσει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση αν η αίτηση που της υποβλήθηκε συνιστά πραγματική και βέβαιη απειλή για την ιδιωτική ζωή, πράγμα το οποίο θέτει σε εφαρμογή, κατά συνέπεια, τον μηχανισμό της προστασίας του θεμελιώδους δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή που καθιερώνει το άρθρο 8, παράγραφος 1, ΕΣΔΑ.

209. Νομίζω ότι η γνωστοποίηση του ονόματος των μετεχόντων στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996 συνεπάγεται ενδεχόμενη επέμβαση υπό την έννοια της προαναφερθείσας διατάξεως⁸¹.

210. Εφόσον γίνει δεκτό ότι υφίσταται η εν λόγω επέμβαση, πρέπει, στη συνέχεια, να πραγματοποιηθεί ο έλεγχος του δικαιολογημένου χαρακτήρα αυτής, σύμφωνα με το άρθρο 8, παράγραφος 2, ΕΣΔΑ, το οποίο ανέφερα προηγουμένως⁸². Νομίζω ότι δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι πληρούνται εν προκειμένω οι τρεις προϋποθέσεις.

211. Πράγματι, η ίδια η ύπαρξη του κανονισμού 1049/2001 έχει ως συνέπεια ότι η Επιτροπή θα ενεργούσε *σύννομα* δεχόμενη να γνωστοποιήσει τα ονόματα υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες. Το ζήτημα της νομιμότητας του ειδικού σκοπού που επεδίωκε η Bavarian Lager όταν διατύπωσε την αίτησή της δεν θέτει εν αμφιβόλω το κύρος της αιτήσεως ούτε υπό το πρίσμα του άρθρου 8, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ. Πράγματι, η επιχείρηση αυτή είχε κινήσει, με την καταγγελία της, την προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία διαπίστωσης παραβάσεως κατά του Ηνωμένου Βασιλείου και δεν της είχε επιτραπεί να μετάσχει στη συνεδρίαση. Μολονότι δεν είναι δυνατόν να υποστηριχθεί με βεβαιότητα ότι οι σκοποί της ήσαν νόμιμοι, δεν υπάρχει τεκμήριο περί του ότι δεν ήσαν.

212. Η δεύτερη προϋπόθεση του ελέγχου κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, ΕΣΔΑ συντρέχει, κατ' εφαρμογή των ίδιων αρχών με εκείνες που ενέπνευσαν τη νομοθεσία σχετικά με την πρόσβαση στα έγγραφα. Πράγματι, λίγα πράγματα φαίνεται να είναι περισσότερο *αναγκαία σε μια δημοκρατική κοινωνία* από τη διαφάνεια και τη συμμετοχή των πολιτών στη διαδικασία λήψεως αποφάσεων.

213. Τέλος, η γνωστοποίηση του ονόματος προσώπων που παρέστησαν σε επαγγελματική συνεδρίαση ως εκπρόσωποι συνιστά μάλλον περιθωριακή επέμβαση στην ιδιωτική τους ζωή. Νομίζω ότι πρόκειται για μέτρο απολύτως *ανάλογο* προς τον επιδιωκόμενο σκοπό, οπότε συντρέχει και η τρίτη προϋπόθεση του ελέγχου κατά το άρθρο 8, παράγραφος 2, ΕΣΔΑ.

81 — Βλ. σημείο 153 των προτάσεων αυτών.

82 — Βλ. σημείο 154 των προτάσεων αυτών.

214. Η λογική συνέπεια του ελέγχου αυτού είναι, επομένως, ότι η επέμβαση ήταν –για να χρησιμοποιήσω τους όρους του άρθρου 8, παράγραφος 2, ΕΣΔΑ– δικαιολογημένη και σύμφωνη προς την αρχή της αναλογικότητας, οπότε η Επιτροπή θα έπρεπε να γνωστοποιήσει το όνομα των μετεχόντων στη συνεδρίαση οι οποίοι αντιτάχθηκαν στη διαβίβαση του επίδικου καταλόγου. Εφόσον δεν ενήργησε κατά τον τρόπο αυτόν, θα πρέπει να ακυρωθεί η απόφασή της με την οποία αρνήθηκε να παράσχει πλήρη πρόσβαση στα πρακτικά της συνεδρίασεως.

215. Τέταρτον, αφού η αίτηση προσβάσεως στα έγγραφα αναλύθηκε υπό το ανωτέρω πρίσμα, η επεξεργασία των δεδομένων κατέστη «νόμιμη» υπό την έννοια του άρθρου 5, στοιχείο β', του κανονισμού 45/2001, οπότε η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων δεν ήταν αναγκαία σύμφωνα με το άρθρο 18, στοιχείο α', του ίδιου κανονισμού. Η διαδικασία που συνίσταται στην εξέταση του κατά πόσον το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 1049/2001 υποχρέωνε το θεσμικό όργανο της Κοινότητας να αρνηθεί τη γνωστοποίηση όλου του εγγράφου και να διαβιβάσει ένα συνοπτικό κείμενο απαλλαγμένο εμπιστευτικών στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 6, αίρει από την Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, επομένως, το λογικό σφάλμα του διάλληλου συλλογισμού που δικαίως προσήφθη στη συλλογιστική του Πρωτοδικείου ως προς το σημείο αυτό.

216. Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν ήθελε θεωρηθεί ότι το άρθρο 5 του κανονισμού 45/2001 δεν έχει εφαρμογή, οπότε, σύμφωνα με το άρθρο 18 του ίδιου κανονισμού, οι ενδιαφερόμενοι έχουν ακόμη το δικαίωμα

αντιτάξεως, η Επιτροπή δεν προσκόμισε στο Πρωτοδικείο καμία απόδειξη περί του ότι τα υποκείμενα των δεδομένων προβάλλουν «επιτακτικούς και νόμιμους λόγους σχετικούς με την προσωπική τους κατάσταση», όπως απαιτεί το προπαρατεθέν άρθρο 18, στοιχείο α'. Από την απάντηση στην ερώτηση που απηύθυνα κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση στους εκπροσώπους της Επιτροπής συνάγω ότι το εν λόγω θεσμικό όργανο δεν επεδίωξε πράγματι να ζητήσει από τα υποκείμενα των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα να εκθέσουν τους ειδικούς λόγους για τους οποίους αντιτάσσονται στη διαβίβαση των δεδομένων.

217. Το δικαίωμα αντιτάξεως που προβλέπει το άρθρο 18 του κανονισμού 45/2001 για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν έχει διαμορφωθεί ως απόλυτο δικαίωμα. Πράγματι, η άσκησή του απαιτεί αιτιολογία, η οποία δικαιολογεί την άρνηση επεξεργασίας των οικείων δεδομένων. Υπό την έννοια αυτή, η απλή αντίταξη δεν συνεπάγεται ότι το θεσμικό όργανο της Κοινότητας οφείλει να δεχθεί άνευ ετέρου την άρνηση του υποκειμένου των δεδομένων. Αντιθέτως, είναι υποχρεωμένο να σταθμίσει, ανάλογα με το πλαίσιο της υποθέσεως, τους λόγους αντιτάξεως που προβάλλει το υποκείμενο των δεδομένων προς το συμφέρον δημοσιοποίησεως⁸³. Ελλείψει οποιασδήποτε αιτιολογίας, η Επιτροπή δεν είχε *τίποτε* να σταθμίσει, κατά το άρθρο 18, *έναντι* του δημοσίου συμφέροντος για τη διαφάνεια και την ευρύτερη δυνατή πρόσβαση στα έγγραφα. Επομένως, θα έπρεπε να προκρίνει τη γνωστοποίηση.

83 — Όσον αφορά την οδηγία 95/46/ΕΚ, βλ. Ehmann, E./Helfrich M., *όπ.π.*, σ. 211-212. Νομίζω ότι η παρατήρηση αυτή μπορεί κάλλιστα να ισχύσει και στο πλαίσιο του κανονισμού 45/2001. Βλ., επίσης, τη νομολογία που παρατίθεται στην υποσημείωση 37 των προτάσεων αυτών.

218. Κατά συνέπεια, καταλήγω ότι, εν προκειμένω, η Επιτροπή δεν είχε άλλη επιλογή από το να διαβιβάσει το έγγραφο στο σύνολό του. Επομένως, το Πρωτοδικείο δεν μπορούσε παρά να ακυρώσει την απόφαση με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να γνωστοποιήσει τα ονόματα των μετεχόντων στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου του 1996, μεταξύ των οποίων και τα ονόματα των προσώπων που αντιτάχθηκαν στη γνωστοποίηση αυτή.

219. Τέλος, η απόφαση στηρίζεται σε εσφαλμένο νομικό συλλογισμό. Πάντως, λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας που παρατέθηκε στο σημείο 187 των προτάσεων αυτών, πρέπει να απορριφθεί η αίτηση αναιρέσεως.

VIII — Επί των δικαστικών εξόδων

220. Με την αίτηση αναιρέσεως, η Επιτροπή αμφισβητεί την καταδίκη στα δικαστικά έξοδα που της επέβαλε το Πρωτοδικείο, διότι θεωρεί ότι, στην υπόθεση T-194/04, το Πρωτοδικείο δέχθηκε ένα μόνον από τους λόγους ακυρώσεως που προέβαλε η Bavarian Lager, ενώ έκρινε ότι οι τρεις άλλοι λόγοι προβλήθηκαν απαραδέκτως. Επιπλέον, υποστηρίζει ότι η νομική θέση της στην υπόθεση αυτή στηρίζεται σε εύλογη ερμηνεία της ισχύουσας νομοθεσίας.

221. Η Επιτροπή φρονεί ότι, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία η αίτηση αναιρέσεως που άσκησε δεν ήθελε γίνει δεκτή, το Δικαστήριο θα έπρεπε να την καταδικάσει

στο ήμισυ των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε πρωτοδικώς η Bavarian Lager.

222. Δεν συμφωνώ με την άποψη αυτή.

223. Όσον αφορά τα έξοδα, η Επιτροπή ηττήθηκε πρωτοδικώς επί της ουσίας. Επομένως, πρέπει να εφαρμοστεί ο γενικός κανόνας του άρθρου 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, δυνάμει του οποίου ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεν νομίζω ότι οι λόγοι που προβάλλει η Επιτροπή παρέχουν τη δυνατότητα παρεκκλίσεως από το κριτήριο αυτό.

224. Αφετέρου, δεδομένου ότι, σε εκτέλεση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η Επιτροπή γνωστοποίησε τα ονόματα τα οποία μέχρι τότε παρέμεναν μυστικά, η αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η Επιτροπή επιδίωκε την ικανοποίηση του δημοσίου συμφέροντος, το οποίο έγκειται στη διευκρίνιση του ζητήματος της ερμηνείας των κανονισμών 45/2001 και 1049/2001. Δεν σκοπεί στη μεταρρύθμιση της αποφάσεως επί της ουσίας, η οποία, εν πάση περιπτώσει, είναι ήδη αμετάκλητη. Επομένως, στην πράξη, η αίτηση αναιρέσεως περιέχει περίπου ένα νέο ζήτημα, το οποίο παρουσιάζει ενδιαφέρον και έχει σημασία μόνο για την Επιτροπή, διότι τα προβλήματα που ώθησαν την Bavarian Lager να ασκήσει προσφυγή έχουν ήδη λυθεί.

225. Κατά συνέπεια, προτείνω στο Δικαστήριο να διατηρήσει σε ισχύ την καταδίκη στα δικαστικά έξοδα που περιέχει η απόφαση T-194/04 και να καταδικάσει την Επιτροπή

στα έξοδα της αιτήσεως αναιρέσεως. Πράγματι, σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η καταδίκη στα δικαστικά έξοδα πρέπει να είναι σύμφωνη με την έκβαση της υποθέσεως ενώπιον του Δικαστηρίου και νομίζω ότι η αίτηση

αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί. Πάντως, για τους λόγους που εξέθεσα ανωτέρω, φρονώ ότι το Δικαστήριο θα έπρεπε να δεχθεί την πρότασή μου σχετικά με τα δικαστικά έξοδα, ακόμη και αν αποφανθεί υπέρ της Επιτροπής.

IX — Πρόταση

226. Λαμβανομένων υπόψη των προηγούμενων σκέψεων, προτείνω στο Δικαστήριο να αποφανθεί ως εξής:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως που άσκησε η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 8ης Νοεμβρίου 2007, στην υπόθεση T-194/04, Bavarian Lager κατά Επιτροπής.
- 2) Καταδικάζει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η Bavarian Lager στο πλαίσιο της αιτήσεως αναιρέσεως και της ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασίας.
- 3) Ο Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας Δεδομένων φέρει τα δικά του δικαστικά έξοδα.
- 4) Το Βασίλειο της Δανίας, η Δημοκρατία της Φινλανδίας, το Ηνωμένο Βασίλειο, το Βασίλειο της Σουηδίας και το Συμβούλιο φέρουν αντιστοίχως τα δικαστικά τους έξοδα.